

[Landbrugsministeren]

ge meget af væksten i læhegnet. Men jeg kan oplyse, at i langt de fleste tilfælde er antallet af kilo aktivt stof næsten halveret i forhold til tidligere.

Jeg vil gerne arbejde videre på, at vi kan undgå sprøjtning. Jeg vil også gerne arbejde videre på, at vi kan undgå de helt skrappede midler, hvis det er nødvendigt, og jeg kan sige, at man har forladt atracin som sprøjtemiddel og er gået over til nogle mere skånsomme midler, end man tidligere har brugt. Men når man gør det, må vi samtidig være klar over, at der alligevel godt kan blive behov for sprøjtning et sted, hvor der f.eks. kommer en stor fremvækst af tidsler eller andre generende vækster.

Gevinsten ved lovforslaget er, at vi stort set kan friholde læbælterne for sprøjtning, men det kræver måske nok, at Folketinget tager stilling til, om man vil stille krav om dybdepløjning, inden der bliver plantet. Det vil hjælpe på problemet med hensyn til ukrudtsbekæmpelse i læhegn.

(Kort bemærkning).

Mejdahl (V):

Landbrugsministeren havde nogle bemærkninger til min ordførertale, så jeg vil godt bede landbrugsministeren om at lytte opmærksomt efter, når jeg nu gentager det, jeg sagde før.

Jeg skal lade være med at svinge mig op til de store højder – det ligger i øvrigt ikke til mig – men jeg sagde rent faktisk, at vi anbefaler lovforslaget. Det punkt, som jeg havde en kritisk bemærkning til, var en sætning i pkt. 11, nemlig vedrørende adgang til bedriftens regnskaber, forretningsbøger m.v. Jeg stillede det spørgsmål til landbrugsministeren, om ikke landbrugsministeren vil overveje at ændre ordlyden, for vi skønner ikke, det er nødvendigt med regnskabsadgang, hvis det betyder, at man kan gå videre end til at forlange bilagskontrol.

Jeg sagde i øvrigt også, at selvfølgelig skal det kunne kontrolleres, om et offentligt tilskud er brugt forskriftsmæssigt til en tilskudsberettiget aktivitet, i dette tilfælde læplantning. Så synes ikke, vi behøver at være på kollisionskurs; vi anbefaler lovforslaget, men vil altså godt kigge kritisk på den del af kontrol- og straffebestemmelserne, som jeg har omtalt her. Andet og mere ligger der såmænd ikke i det.

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Hvis der ikke ligger noget særligt i det, tager jeg det helt roligt, og så kan vi jo drøfte det i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Landbrugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 238:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning. (Elselskabers udvidede aktiviteter).

Af regiministeren (Jann Sjurzen).
(Fremsat 17/3 93).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Poul Nielson (S):**

Jeg skal henvise til den ordførertale, jeg holdt for Socialdemokratiet ved førstebehandlingen af lovforslag nr. L 64 den 13. november 1992, og til den betænkning, som blev afgivet af Det Enerkipolitiske Udvalg den 17. december 1992. Her er indeholdt Socialdemokratiets synspunkter vedrørende denne lovgivning, og om det nye lovforslag vil jeg sige, at vi er godt tilfredse med den udformning, det har fået. Det er betydelig mere overskueligt og lagt klarere til rette, i og med at der blev startet forfra.

Vi synes, det er særdeles vigtigt, at det bliver vedtaget. Vi ser for os, at denne lov vil åbne mulighed for øget aktivitet og eksport af dansk kraftværksteknologi, og vi kan jo også konstatere den glædelige kendsgerning, at kedellerverancerne til de to store, nye kraftværksenheder ved Skærbækværket og Vendsysselværket gik til danske producenter. Det synes jeg også un-

[Poul Nielson]

derstreger argumentet om, at vi kan noget her i Danmark, der kan hævde sig internationalt.

Vi finder også, at det er positivt, at vi nu får sat system i elbesparelsesvirksomheden og muliggør de forskellige former for aktiviteter med tredjepartsfinansiering osv., som svarer godt til den opgave, Folketinget har pålagt elselskaberne med dagsordenen af 10. marts 1992.

Endvidere mener vi, at det er godt, at der sker den afklaring, som er indeholdt i forslaget, vedrørende sideordnede aktiviteter for elselskaberne. Der er jo ikke tale om, at vi pålægger elværkerne at gå ud i bestemte aktiviteter, men om, at der bliver en øget frihed og handlemulighed i samspil med Elprisudvalget. Der er ikke her tale om noget nyt i forhold til, hvordan sagen sluttede med betænkningen af 17. december 1992.

Endelig er vi godt tilfreds med, at Elprisudvalgets sammensætning bliver ændret. Specielt er det vigtigt, at Danske Fjernvarmeverkers Forening får en direkte repræsentation dér; da kraftvarmesamkøringen i Danmark er ved at nå en næsten total dækning, er det rigtigt, at varmesiden er med i Elprisudvalget.

Vi synes også det er rigtigt, at der med den øgede handlefrihed, som man alt i alt kan sige at elværkerne får, samtidig sker en styrkelse af kontrolorganet, også når vi ser på det rent numerisk. Elværkernes stilling har hidtil været om ikke dominerende så meget stærk i Elprisudvalget.

Alt i alt er dette en god og afbalanceret løsning på det, jeg talte om, og vi kan anbefale lovforslaget til hurtigt vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Jeg kan være enig i, at elselskaberne har gjort det godt, de har en stor ekspertise, og vi har fået en relativt billig strømpris. Og det, de har lavet indtil nu, har de lavet med private rådgivere, private installatører og private virksomheder i alle de tilfælde, hvor der har været tale om markedsøkonomisk konkurrence.

Nu er det jo sådan, at vi i de sidste år har fået nogle erfaringer for, at ikke alt stort er godt. Ikke alle sammenslutninger eller fusioner har forbedret resultaterne for os i Danmark. Her har vi efter min mening et lovforslag om at sætte markedsøkonomien ud af kraft. Markedsøkonomien indebærer efter min me-

ning, at når en ting er gået dårligt længe nok, så holder den op af sig selv; men der er ingen udsigt til, at noget holder op af sig selv, hvis man først kan begynde at lægge tabet eller udgifterne over på forbrugernes elregning.

Jeg er helt rystet over, at man vil sætte en skatteudskrivende myndighed – som jeg vil sammenligne elværkerne med, for alle skal jo bruge strøm og er nødt til at købe den, og det svarer til, at man bare kan udskrive en skat – til at konkurrere med det private erhvervsliv. Med lidt god vilje fra Elprisudvalget kan man købe stort set, hvad man vil.

Jeg vil gerne have at vide, inden vi bliver færdig med diskussionen i dag, hvad urimelig risiko er. Hvad er urimelig konkurrence? Jeg vil gerne vide noget nærmere om de regler, ministeren vil lave siden hen, med hensyn til omfanget af virksomheden, regnskabskravene, de godkendte vedtægter og sådan noget.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg bemærkede i hr. Poul Nielsons indlæg noget om, at der nu var skabt afklaring med lovforslag nr. L 238. Det er ikke en opfattelse, jeg deler med hr. Poul Nielson. Jeg har meget svært ved i lovforslag nr. L 238 at se, at noget er blevet afklaret overhovedet. Jeg har svært ved at se afklaring, specielt med hensyn til, hvilken kompetence til Elprisudvalget der ligger i forslaget. Jeg har svært ved at se afklaretheden om Elprisudvalgets arbejde, når dette lovforslag i et eller andet omfang bliver vedtaget.

Jeg vil godt bede hr. Poul Nielson om at redegøre lidt nærmere for afklaretheden, især i relation til Elprisudvalgets arbejde, i dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Nu skal dette lovforslag jo også ses i sammenhæng med den langsigtede udvikling på energiområdet i Europa. Det er jo sådan, at man i EF til stor glæde for nogle af os er i gang med at liberalisere energipolitikken, og det betyder, at de danske elværker i løbet af en kortere årrække kommer i direkte konkurrence med deres udenlandske kolleger. Derfor skal jeg gøre Venstres og Konservatives repræsentan-

[Peter Duetoft]

ter opmærksom på, at disse udenlandske kolleger altså rent faktisk har ret til at foretage denne form for investeringer. Mener man virkelig, at de danske elværker skal gå ind i liberaliseringen på et dårligere grundlag end deres udenlandske kolleger? Det kan jeg ikke forstå at partier, der kalder sig så åh så erhvervsvenlige, skulle synes var nogen særlig god idé.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Først til hr. Kai Dige Bach, som siger, at ikke alle fusioner er gode: Nej, det er da også derfor, at vi har fastholdt, at vi ikke, sådan som den tidligere minister ønskede det, absolut skal tvinge Elsam og Elkraft til, at udlandsaktiviteter skal foretages i ét og kun ét fælles selskab. Det var en tvangsfusion for denne aktivitet, som hr. Kai Dige Bach åbenbart gik ind for, men som vi mener det er forretningsmæssigt forkert at pålægge dem. Derfor skal der være den handlefrihed, der nu også er ifølge forslaget.

Så siger hr. Kai Dige Bach, at alt hidtil er sket med private firmaer som rådgivere osv., men sådan er det jo ikke. Elsamprojekt, Elkraft, Consult og Danish Power Consult er jo da fuldstændigt ejede af elværkerne, og det har de været hele tiden, bortset fra startperioden for Danish Power Consults vedkommende, så virkeligheden er anderledes end det billede, hr. Kai Dige Bach tegnede.

Til begge spørgere vil jeg sige, at der jo er tale om den samme tekst, for så vidt angår Elprisudvalgets kriterier for udvalgets stillingtagen til sagerne, som i det tidligere lovforslag. Derfor kan det også undre lidt, at spørgsmålet om, hvad der er urimelig konkurrence osv., skulle give anledning til en fornyet diskussion. Elprisudvalget har hidtil på et lovgrundlag, der, hvad disse spørgsmål angår, sådan set har været mindre specifikt end det, der bliver tale om nu, kunnet gøre tingene til alles tilfredshed.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Til hr. Peter Duetofts indlæg omkring udlandsaktiviteter og andre EF-landes tilsvarende selskabers muligheder vil jeg sige, at det nok ikke så meget er selve det, at man åbner op

for disse ting, men mere måden, man gør det på, som vi kan komme ind på her i dag. Jeg mener, at man kan spørge sig selv, om ikke kontrolmyndigheden i denne her forbindelse måske burde ligge et andet sted end hos Elprisudvalget, der aldrig tidligere har behandlet sager i relation til eksportaktiviteter.

Fra hr. Poul Nielson savner jeg stadig væk, specielt i relation til tredjepartsfinansieringen, den afklarethed, som hr. Poul Nielson har talt om. Vi ser her nogle meget bløde udtryk, som giver Elprisudvalget stort set frit slag for, hvordan det vurderer disse sager. Da det er det eksisterende lovgrundlag, der er Elprisudvalgets udgangspunkt for at vurdere sagerne, er det meget vigtigt, at lovgivningen er meget præcis, og det er det, jeg savner meget i L 238, specielt omkring tredjepartsfinansiering.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Det, der er interessant i denne forbindelse, er jo, hvor vi sætter grænsen for omkostninger, som elselskaberne må afholde, der kan indregnes i forbrugernes elregning. Når vi ville have det i et særskilt selskab, var det jo for at sætte en grænse for, hvad det kunne koste, og for at lægge risikoen over i et selskab, hvor man kunne vurdere, hvor meget det var, man lagde på elregningerne.

Jeg vil også sige til hr. Poul Nielson, som drager virkeligheden ind i diskussionen, at jeg heller ikke altid er tilfreds med virkeligheden. Det er jo den, vi sidder her for at lave lidt om på, så det vil ikke genere mig at have en anden målestok end virkeligheden. Jeg har ikke altid været tilfreds med de selskaber, man har drevet.

Og så vil jeg sige, når man henviser til det lovforslag, som den forrige regering fremsatte: Det blev jo ikke gjort færdigt, det er ikke vedtaget, der er ikke noget i det, og der er jo ingen, der siger, at det havde fået nøjagtig den ordlyd, hvis det var blevet færdigbehandlet.

Vi er bange for udvidelsen. Vi er bange for den risiko, der er for forøgelse af den almindelige elforbrugers regning for strøm, hvis man begynder at arbejde med flere virksomheder og udvider det område, hvor man kan debitere tabet og risikoen på elforbrugere.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Det er altid interessant at høre, hvad hr. Poul Nielson siger om de forskellige energiforslag, men i denne sag som så ofte før er det også værd at beskæftige sig med, hvad der ikke bliver sagt.

Når hr. Poul Nielson gør rede for, at der ingen ændringer er og dette lovforslag stort set er lovforslag nr. L 64 fra tidligere i samlingen, er det simpelt hen forkert. Der har jo indsneget sig en ny § 2, hvor man i ikrafttrædelsesparagraffen – som ellers er det sted, hvor der står, at loven træder i kraft ved offentliggørelse i Lovtidende osv., den slags bemærkninger, som normalt afslutter et lovforslag – lige pludselig har haft brug for at viske tavlen ren.

Oven i købet er man ærlig nok til at fortælle hvorfor omme i bemærkningerne: Jo, for der er jo en mindre gartnerivirksomhed, som et elværk driver, og hvor man igennem de sidste år vel har akkumuleret op imod 20 mio. kr. i underskud. Elprisudvalget har jo været involveret i den sag, og alle mulige andre har været involveret i den, også Folketingets Energiudvalg, og man ved ikke rigtig, hvordan man kommer ud af sagen, for der er jo et problem: Hvad gør man med det underskud, som allerede er der?

Ja, hvis det var i den private del af vores erhvervsliv, var de pågældende blevet stillet til ansvar for det, men det er jo ikke det, vi beskæftiger os med her, her beskæftiger vi os med den politiske del, med lovgivningen. Da det nu er i den offentlige sektor, så gør man minsandten det, at man indføjer en bestemmelse i ikrafttrædelsesparagraffen, som siger, at de overskud – dem er der nu nok ikke nogen af – eller underskud, som der er før lovens ikrafttræden, kan indregnes i elprisen. Hokus pokus snuptag, de 20 mio. kr. skal elforbrugerne nu betale.

Dette lovforslag er ikke det samme forslag som L 64. L 64 nåede frem til anden behandling, hvor vi havde stillet ændringsforslag og det hele, og dette her var slet ikke på tale; men man har brug for at vaske sine hænder.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil gerne sige tak til hr. Peter Hansen-Nord. Det er dejligt at vide, at de danske elværker i den liberalisering, som hr. Peter Han-

sen-Nord og jeg er enige om er godt for Europa og for energipolitikken, får lov til at konkurrere på lige vilkår med deres kolleger i udlandet.

Sådan må jeg forstå hr. Peter Hansen-Nord, når han siger, at problemet ikke er, at de får lov til at lave nogle ting i udlandet, men det er spørgsmålet, om Elprisudvalget er det rigtige organ til at styre det. Det er da noget teknisk, som vi kan kigge på i udvalget, hvordan og hvorledes det skal gøres; men selve princippet om, at elværkerne skal have lov til dette her, er hr. Peter Hansen-Nord åbenbart enig i, og det er jeg meget godt tilfreds med, for så får vi al den dér ideologiske bragesnak taget ud af debatten. Tak, hr. Peter Hansen-Nord!

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Til hr. Kai Dige Bach, som argumenterer for, at man netop ville have et særskilt selskab for at kunne kontrollere udlandsengagementerne, vil jeg sige, at det jo ikke er det, der er diskussion om. Alle er enige om, at det skulle ske i form af udskillelse i særlige selskaber eller et særligt selskab. Men forskellen var, at hr. Kai Dige Bachs parti ønskede, at det skulle ske i ét selskab, og at Elsam og Elkraft absolut skulle tvinges til at gøre det dér i fællesskab. Det var jo det, der var til diskussion, og det synes jeg er værd at pege på, når hr. Kai Dige Bach netop i sit første indlæg sagde, at ikke alle fusioner er gode. Det var jo netop vores synspunkt.

Til hr. Peter Hansen-Nord, som sagde, at Elprisudvalget ikke hidtil har behandlet eksportsager, vil jeg sige, at det næppe er helt rigtigt. Der eksporteres jo systematisk el lavet på Enstedværket til Tyskland, idet Preussen Elektra ejer den ene halvdel af den blok, der er tale om, og hele det arrangement og delingen mellem varme og el på Enstedværket – der er i øvrigt ikke kraftvarme fra den blok – er gennemgået og godkendt af Elprisudvalget.

Endelig kan jeg sige til hr. Kim Behnke, at den § 2, som hr. Kim Behnke hæfter sig ved, ikke siger noget nyt i forhold til den eksisterende jura. Det er alene en klargøring, en mere detaljeret og præcis beskrivelse, af, hvordan forholdene rent faktisk i øvrigt er, så der er ikke noget nyt med hensyn til diskussionen om tilbagevirkende kraft i det, der laves her.

Anden næstformand (Grove):

Hr. Peter Hansen-Nord har ordet for en kort bemærkning, og så tror jeg, at vi snart kan gå videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg konstaterer, at hr. Peter Duetoft nok har overfortolket mig en anelse her. Jeg understregede meget tydeligt, at problemet er måden, hvorpå man gør det her, og hvis hr. Peter Duetoft sammenligner den tidligere regerings lovforslag nr. L 64 med det forslag, der foreligger nu, vil hr. Peter Duetoft konstatere en række ændringer.

Vi er alle enige om, at vi her taler om nogle monopolselskabers aktiviteter på elforbrugernes regning, og derfor kunne der altså være brug for nogle teknikker her, som gjorde det mere gennemskueligt, og sådan, at vi i hvert fald undgik en intern konkurrence på dette område.

Jeg må til hr. Poul Nielson sige, at det er korrekt, at der foregår visse eksportaktiviteter, men det, vi taler om her, er en udvidelse af eksportaktiviteterne til både at bygge og drive kraftværker i forskellige sammenhænge.

Et af mine store spørgsmål er bl.a., hvad det er for en rådgivning, hvad det er for en know-how, elselskaberne her sælger. Jeg spørger mig selv, om det er deres egen rådgivning, de sælger. Selvfølgelig er det deres egne erfaringer, men på den anden side må vi jo nok erkende, at der er en række danske rådgivningsfirmaer, producenter af kedler m.v., som i høj grad har bibragt elselskaberne denne know-how. Det, jeg godt vil have på plads i denne forbindelse, er, at der ikke må ske en urimelig konkurrenceforvridning på de markeder, for det er jo klart, at andre danske selskaber inden for både rådgivning og produktion af teknologi, også er opmærksom på det marked, vi her taler om.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Hr. Poul Nielson henviser til, at vi i lovforslag L 64 gik ind for, at kun ét selskab måtte gå udenlands og sælge noget know-how, som jeg i øvrigt mener kunne sælges på anden måde.

Jeg vil gerne sige, at en af grundene – og den væsentligste grund – er, at vi ikke skal lade fle-

re danske elselskaber konkurrere om de samme ordrer i udlandet for de danske elforbrugeres regning. Det var jo vores baggrund. Vi var bange for, at der ved de store udbud, der bliver til kraftværker og sådan noget, skulle komme flere danske tilbud ind, hvorefter man så kunne begynde at konkurrere for de danske elforbrugeres penge.

Vi mener ikke, at danske elforbrugere skal konkurrere med sig selv eller med hinanden i udlandet for at få lov at købe strøm i Danmark. Det er det, som hr. Peter Duetoft kalder ideologisk bragesnak. Jamen skal en dansk elforbruger da virkelig være pligtig at drive en risikabel virksomhed ude i verden eller nogen som helst andre steder for at få lov at købe strøm. Det kan ikke være rigtigt. Det er da noget helt galt, vi er i gang med – og så må hr. Peter Duetoft få lov at kalde det, lige hvad han vil.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg er ikke imponeret af hr. Poul Nielsons bemærkning om, at der ikke er noget nyt i § 2. Hvis hr. Poul Nielson har læst bemærkningerne, vil han vide, at man jo oven i købet er så indiskret at nævne gartnerivirksomhed. Der er jo en bagtanke bag den formulering, og den bagtanke er, at der i dag er mere end sat spørgsmålstegn ved, om gældende lov giver hjemmel til, at man i den grad direkte og indirekte subsidierer gartneriproduktion på Masnedø. Folketingets Energiudvalg har holdt flere møder om det. Elprisudvalget har diskuteret det flere gange. Der er jo diskussion om spørgsmålet.

Det, man gør ved hjælp af § 2, altså ikrafttrædelsesparagraffen, er, at man med en snup-tagsløsning erklærer det lovligt med tilbagevirkende kraft. Det er det jo, i og med at det er aftaler og investeringer osv., som er foretaget før lovens ikrafttræden. Det vil altså sige, at ting, hvorom der hidtil har været diskussion og uenighed, erklærer man nu lovligt.

Hvor elforbrugere i Masnedøområdet havde en forventning om, at der var nogle derude, der selv måtte æde de ca. 20 mio. kr., der er akkumuleret i underskud på gartneriproduktionen, ja, så er der ikke længere nogen tvivl: Hvis den foreslåede § 2 bliver vedtaget, så kommer forbrugere til at betale underskud-

[Kim Behnke]

det, og så bliver det legalt at indregne det i el-prisen. Derfor er der tale om en ændring af retstilstanden.

Jeg kan da godt forstå, at hverken hr. Poul Nielson eller regeringen har lyst til at tale om det, for det er jo en af de ting, der gerne skulle glide med ned, og så havde man løst problemet omkring Masnedø; men den går altså ikke. Vi skal allerede nu meddele, at vi vil stille ændringsforslag om, at denne del af ikrafttrædelsesbestemmelsen udgår. Det er ganske uanstændigt at indføje den slags i en ikrafttrædelsesbestemmelse.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Nu var det ikke for at imponere hr. Kim Behnke, at jeg udtalte mig, det var simpelt hen for at svare på spørgsmålet.

Det forholder sig sådan, at det er efter Elprisudvalgets stillingtagen til sagernes indhold, at den mekanik, som er beskrevet i § 2, kan virke. Derfor er det faktisk sådan, at der ikke i den forstand lovgives med tilbagevirkende kraft. Jeg synes, at hr. Kim Behnkes udlægning af indholdet af lovbestemmelsen er ukorrekt, men det får vi lejlighed til at klargøre yderligere i udvalgsarbejdet, forstår jeg.

Til hr. Peter Hansen-Nords spørgsmål, om det er elværkernes egen knowhow, eller hvis knowhow det er, der sælges i udlandet, vil jeg sige, at det jo er en diskussion, der altid kan rejses mellem rådgivere og deres klienter. Hvad med en virksomhed, der udvikler et nyt produktionsanlæg ved hjælp af rådgivende ingeniører, men som så i øvrigt går ud og laver tilsvarende anlæg rundt omkring i verden osv.? Man kan lige så godt spørge, hvor mange gange rådgivere må have lov at sælge den samme ydelse, som var det ny viden, men jeg mener altså ikke, at vi i denne sammenhæng behøver at løse det problem, der har eksisteret lige så længe, som der har været rådgivende ingeniørfirmaer.

I øvrigt er det rent faktisk sådan, at kedelproducenter og hele kredsen af leverandører til kraftværkssektoren i Danmark ser frem til, at dette lovforslag bliver vedtaget, således at de sammen med elværkerne, og uden at elværkerne skal have hænderne bundet på ryggen, kan gå ud og slås for at få ordrer i udlandet.

Per Tærsebøl (KF):

Det kommer vel ikke som nogen overraskelse, at Det Konservative Folkeparti ikke har det særlig godt med det lovforslag, der foreligger her.

Jeg må nok hellere starte med at rose, om end der ikke er meget at rose, men en enkelt ting har vi knap så meget imod. Vi har knap så meget imod, at elselskaberne opererer i udlandet. Og hvorfor så det? Fordi elselskaberne er dygtige til at fabrikere el, og de er dygtige til stort set alt, hvad der har med det område at gøre, og derfor synes vi, at det er en fornuftig tankegang, at de får lov til det.

Så kan vi tage diskussionen, om der skal være ét eller to selskaber. Personlig har jeg det meget stille og roligt med det, jeg tror ikke, det betyder så meget, men all right, det er der andre der mener, også i mit parti.

Grunden til, at vi går ind for, at elselskaberne skal kunne operere i udlandet, er som sagt, at man på den måde måske kunne skabe nogle arbejdspladser og sørge for, at nogle af de dygtige mennesker, vi har, blev engageret.

Når det er sagt, må jeg da indrømme, at der knap nok er mere at rose for. Vi er imod loven, for vi er meget bange for, at forbrugernes interesser ikke bliver varetaget så godt, som de burde, og vi mener, at loven giver mulighed for et temmelig stærkt monopol på dette område.

I går havde vi en diskussion, som jeg syntes var meget interessant – og det gjorde andre sikkert også – om ejendomsmæglere. Nogle var inde på, at det var knap så heldigt – for at bruge et pænt udtryk – at ejendomsmæglerne nu var fusioneret, og at store finansvirksomheder havde overtaget dem.

Det, jeg kan være bange for med noget af det, der sker her, er, at vi lige pludselig opdager, at elselskaberne overtager elinstallatørvirksomheder, VVS-virksomheder, ingeniørfirmaer, og hvad ved jeg. Og gør de ikke det, så laver de dem måske selv, for det giver loven dem lov til. Og hvad vil det så betyde? Det vil betyde øget arbejdsløshed. Det er også noget, vi tit diskuterer, men når det kommer til realiteter, kniber det med at gøre noget ved det.

Det er et område, hvor vi er meget, meget nervøse for, at der kan ske noget. Alle ved jo, at grunden til, at elselskaberne er så interesserede i at komme i gang med alle de ting, der nævnes her, er, at de har kæmpeoverskud, og

[Per Tærsebøl]

det er på forbrugernes regning. Hvis jeg ikke husker meget fejl fra sidste gang, vi behandlede denne sag, er det noget med, at der er puget omkring 32 mia. kr. i likvid kapital sammen i elselskaberne, og jeg kan ikke tænke mig, selv om regeringen har været rimelig hurtig til at bruge penge – det går jo hurtigt for øjeblikket – at de 32 mia. kr. er blevet brugt i løbet af de 2-3 måneder. Det er også en af grundene til, at vi går meget imod dette lovforslag.

Tredjepartsfinansieringen er også farlig. Der er ingen tvivl om, at hvis det bliver ført ud i den konsekvens, som loven giver mulighed for, vil vi opleve noget ganske frygteligt. Jeg er ikke i tvivl om, at elselskaberne med de penge, de har i ryggen, med den ekspertise, de har, og med den overskydende arbejdskraft kan gå ud og ødelægge en masse med deraf følgende arbejdsløshed.

Der var for lidt siden nogen snak om Elprisudvalget, og jeg må da erkende, at jeg har akkurat den samme mening, som f.eks. hr. Kim Behnke udtrykte før, at det er forkasteligt, at man kan lave en lov med tilbagevirkende kraft. Det er jo noget, man tit har diskuteret herinde, og det er altså åbenbart den måde, som den nye regering vil fare frem på. Men nok om det.

Elprisudvalget får ikke den store betydning efter dette lovforslag. Det bliver fuldstændig politisk dirigeret. Men hvad der er værre er, at når man kigger sådan temmelig nøje på dette lovforslag, kan man da godt blive lidt nervøs – især efter hr. Poul Nielsons startbemærkning her, og vi har jo alle sammen hørt og læst, hvad han sagde om lovforslag nr. L 64 – for, om det er hr. Poul Nielson, der bestemmer, hvad der skal stå, og hvad der skal foregå med hensyn til udnævnelserne, eller det er ministeren. Det kan da være, at ministeren på et eller andet tidspunkt vil fortælle os, hvem det er.

Hvis man kigger på sammensætningen af Elprisudvalget, er det gode mennesker, det er folk, der har forstand på det, de er dygtige, men forbrugerne – og det er trods alt dem, det handler om – er ikke repræsenteret. Hvad med Forbrugerrådet f.eks., det er ikke med? Jeg kan ikke se, at nogen, der forholder sig kritisk til lige netop en sag som denne her, sidder i Elprisudvalget. Det er i hvert fald en af de ting, som jeg synes der skal kigges på.

Så har jeg ikke mere taletid.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Der er godt nok en del oprydning, hver gang hr. Per Tærsebøl har haft ordet, synes jeg.

For det første bliver hr. Kim Behnkes betragtninger ikke rigtigere af at blive gentaget af hr. Per Tærsebøl. Og så synes jeg ikke, at hr. Per Tærsebøls bemærkning om, at regeringen bruger penge i et eller andet åbenbart nyt omfang i forhold til, hvad der ellers har været tale om, må stå alene. Det, hr. Per Tærsebøl antyder, er, at regeringen ikke følger finanslovaftalen for 1993. Det synes jeg ikke man bør stå og sige, uden at det påtales.

Så er der spørgsmålet om Elprisudvalgets sammensætning. Det er faktisk forkert, når hr. Per Tærsebøl siger, at Forbrugerrådet i dag ikke er repræsenteret i dette udvalg. Hr. Hans Carl Nielsen er rent faktisk medlem af Elprisudvalget og repræsenterer Forbrugerrådet. Så det sidste, hr. Per Tærsebøl sagde, var nogenlunde lige så rigtigt som resten.

Peter Hansen-Nord (V):

Lovforslag nr. L 238 er udtryk for en ganske betydelig ændring af den forrige energiministers tilsvarende lovforslag nr. L 64. Generelt må vi i Venstre tage skarp afstand fra en række elementer i lovforslaget. Jeg skal kort komme ind på disse elementer.

Der er i lovforslaget for kommunerne nærmest en lovfæstelse af – eller man kan sige en ret til – at gøre det, som de har praktiseret og gjort i mange år. Men jeg mener alligevel, at vi her måske har en snigende udvidelse af kommunalfuldmagten netop som følge af den øvrige del af lovforslaget, hvorefter man har tilladelse til at deltage i to særlige selskaber og elselskabernes øvrige sideaktiviteter. Kommunerne må også deltage i de selskaber, der har hjemmel til at deltage i sideaktiviteter og ikke-traditionelle elforsyningsopgaver.

Derfor spørger jeg: Hvor har vi nogle vandtætte skotter i relation til kommunalfuldmagten her? Det håber jeg vi kan diskutere nærmere og få på plads under udvalgsarbejdet.

Så har vi problematikken om 1 mia. kr. og to særlige selskaber. Der bliver både i lovforslaget og i bemærkningerne gang på gang brugt udtrykket »særlige selskaber«. Hvilke former for selskaber er det, vi her taler om? Hvad er det for regnskabsregler, vi taler om? Det, der

[Peter Hansen-Nord]

er vigtigt for Venstre i den forbindelse, er i hvert fald, at vi får nogle helt klare og vandtætte skotter imellem elselskaberne og disse særlige selskaber.

Så står der videre i bemærkningerne til lovforslaget, at der foreløbig er afsat 1 mia. kr. til disse udlandsaktiviteter, men hvis udviklingen tilsiger det, kan rammen dog reguleres af energiministeren. Jeg vil gerne have et svar på, hvad disse reguleringer indebærer.

I lovforslaget nævnes også bare generelt udlandet. Mit spørgsmål er: Vil det ikke, beløbets størrelse taget i betragtning, være rimeligere at pege på et område som f.eks. Østeuropa og i den forbindelse måske sidestille midlerne med Østlande-midler, så alle kunne søge disse midler. For – som jeg har sagt tidligere – hvad er det for en knowhow, elværkerne her skal ud og sælge? Jeg skal ikke et øjeblik betvivle, at danske elselskaber bestrider en meget stor planlægnings- og driftsmæssig erfaring. Men som sagt, hele hardware-området, teknologien osv. og de danske rådgivningsfirmaer, som jeg tidligere har nævnt, hvor kommer de ind i billedet i denne forbindelse?

Så nærer jeg – og det gælder også i forbindelse med lovforslag nr. L 64, og det vil jeg da gerne gentage her – generelt en stor bekymring med hensyn til de selskaber, der skal sælge rådgivning, og som et element i dette selv skal have pengene med for at købe rådgivningen. Det er erfaringer, man kan høre om hos mange andre store danske selskaber, at det er klart, at man kan få lov til en masse ting, hvis man selv finansierer dem. Og jeg må sige, at jeg nærer stærk bekymring med hensyn til denne problematik.

Tredjepartsfinansiering af elbesparende installationer og kontrollen heraf er for mig at se beskrevet så flydende i lovforslaget, at man som elforbruger generelt ikke ved, hvad ens penge bruges til.

I Venstre er vi i øvrigt positive over for det arbejde, som elselskaber og elspareråd og Industriens Energispateudvalg foretager med henblik på rådgivning af forbrugere om, hvordan man bedst og billigst kan spare på energien. Men jeg føler, at dette afsnit i lovforslaget og bemærkningerne er formuleret for blødt med udtryk som: »så vidt muligt«, »i videst mulig omfang« og »som hovedregel«. De udtryk kan Venstre i denne forbindelse ikke bru-

ge til noget, og det kan Elprisudvalget sikkert heller ikke. Det er jo dem, der skal kontrollere aktiviteterne. Jeg mener, at vi her tørrer vores politiske ansvar af på Elprisudvalget, samtidig med at vi forhindrer dem i at arbejde ordentligt.

Vedrørende § 1, nr. 4, som for mig at se er investering i overskudsvarme m.v., vil jeg sige, at her har vi noget af det værste. I afsnittet om investering i udnyttelse af overskudsvarme har man, som hr. Kim Behnke var inde på, fikst og færdigt med tilbagevirkende kraft lovliggjort tidligere ulovligheder. Her finder regeringen utvivlsomt inspiration i »En ny start«, og her mener jeg altså ikke afsnittet i »En ny start« om, at regeringen vil tilrettelægge sit samarbejde med Folketinget og sin forvaltning, så der skabes tillid og respekt om det danske folkestyre, men jeg henviser faktisk nok mere til afsnittet i »En ny start«, som siger, at man stiller krav til os alle om nytænkning og utraditionelle løsninger. Jeg må sige, at lovforslaget kræfter, at dette er lykkedes.

Jeg har med andre ord i min tid som politiker ikke set en så markant flugt fra det politiske ansvar, en sådan ladeport af muligheder for monopolselskabers sideaktiviteter, en så markant uddelegering af kompetence til Elprisudvalget, samtidig med at loven umuliggør Elprisudvalgets arbejde.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Nu var hr. Peter Hansen-Nord lige ved at komme over i en meget spændende debat om demokratiet og folkestyret og nationens vel. Men det er vel ikke helt det, lovforslaget handler om, så lad os tage den debat en anden dag.

Men jeg vil gerne spørge hr. Peter Hansen-Nord, der nu vender sig så voldsomt mod denne sideordnede aktivitetsmulighed med overskudsvarmen, om hr. Peter Hansen-Nord kan huske, hvilken energiminister og hvilken landbrugsminister der gav dispensationerne til SE-AS. Og hvis ikke hr. Peter Hansen-Nord kan huske, hvilket parti de pågældende tilhørte, kan det jo være, at energiministeren senere vil være venlig at forklare Venstres repræsentant her, hvem det egentlig var, der gav de dispensationer.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Ja, det var også det ene punkt, jeg ville sige noget om. Jeg synes, at hr. Peter Hansen-Nords angreb på sine partifæller her var utilstedeligt og også urimeligt.

Vedrørende hr. Peter Hansen-Nords bemærkning om, at ministeren vil kunne ændre på rammen på 1 mia. kr., synes jeg også, vi skylder hr. Peter Hansen-Nord den oplysning, at det er en fuldstændig identisk tekst, der er i bemærkningerne, når man sammenligner lovforslag nr. L 64 og så det forslag, vi behandler i dag. Og jeg erindrer ikke, at hr. Peter Hansen-Nord, da vi drøftede lovforslag nr. L 64 den 13. november 1992, på nogen måde havde betænkeligheder ved at give den daværende minister denne bemyndigelse.

Jeg synes, at det, der foregår, er lidt søgt. Det er, som om man også løber fra de dele af forslaget, som der rent faktisk var enighed om for ganske få måneder siden. Det synes jeg ikke er så klædeligt, især ikke når det kædes sammen med en diskussion af den moralske karakter, hr. Peter Hansen-Nord prøvede at svinge sig op til.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Til hr. Peter Duetoft vil jeg sige, at jeg er fuldstændig klar over, at vi taler om en Venstre-minister i 1988. Og jeg kan så blot sige, at i 1988, da SEAS af en Venstre-landbrugsminister fik tilladelse til at lave disse gartnerier og købe jorden fra Landbrugsministeriet, var problematikken også til høring i Energiministeriet, og jeg skal kort citere, hvad energiministeren svarede:

»Energiministeriet skal i anledning af landbrugsministerens tilladelse anføre, at projektet vedrørende etablering og bortforpagtning af drivhuse med henblik på gartneribrug ikke kan betragtes som en del af selskabets elforsyningsvirksomhed, hvorfor eventuelle omkostninger ved aktiviteten ikke kan belaste selskabets el- og varmemeforbrugere.«

Man kan ikke sige, at der i 1988, hr. Peter Duetoft, ikke er blevet gjort rent bord og forklaret, at her har man nok en tilladelse til at lave et drivhus, men man har ikke tilladelse til at belaste elforbrugerne med et eventuelt tab.

Hr. Poul Nielson har ret i, at vi i lovforslag nr. L 64 har en identisk formulering om mini-

sterens beføjelse til at regulere rammen. Men derfor er det vel også stadig rimeligt at få forklaret: Hvad er det for en regulering, ministeren agter at benytte sig af? Det kan vi måske få et svar på, om ikke i dag, så under det kommende udvalgsarbejde.

Riishøj (SF):

En del af de diskussioner, vi har i dag, havde vi også i sin tid, da lovforslag nr. L 64 blev fremsat, og det blev da fremsat imod den forrige regerings vilje. Jeg undrer mig egentlig lidt over, at det ikke også er blevet fremhævet fra de borgerlige politiske ordførere. Regeringen var i og for sig imod, at man i sin tid vedtog lovforslag nr. L 64.

Men denne ideologiske diskussion om, hvad kommuner og hvad offentlige selskaber må, har vi jo i en række sammenhænge. For SF's vedkommende ligger det altså sådan, at hvis det drejer sig om fornuftige aktiviteter, der kan skabe en beskæftigelse i Danmark og kan skabe eksportvirksomhed på nogle områder, hvor private virksomheder ikke er inde i billedet i særlig stort omfang – og det gælder f.eks. bygning af kraftværker i udlandet, for det er ifølge lovens natur monopolselskaber – ville det være dumt ikke at udnytte de muligheder. Det er, kan man sige, en ideologisk argumentation, som man kan være enig eller uenig i, men når man har nogle selskaber, der rent faktisk opererer, og som har et eksportpotentiale, hvorfor skal vi så ikke udnytte de potentialer og naturligvis lægge nogle fornuftige rammer for det?

Det hænger også lidt sammen med, hvad elforbrugernes penge skal anvendes til. Og igen kan man undre sig noget, for når det gælder opførelse af store nye kraftværksenheder i Danmark, som har været meget omdiskuteret, og Kontek-linien og alle disse ting til milliardbeløb, har de partier, som i dag udtrykker bekymring for elforbrugernes penge, jo egentlig ikke været særlig tilbageholdende. Det er gigantiske beløb, langt ud over den ene milliard, det her drejer sig om. Økonomien i dem har været særdeles omdiskuteret, og om der overhovedet er brug for dem, om elforbrugernes penge ikke er spildt.

Og når vi er ved elforbrugernes penge, så er der altså også elforbrugere i Danmark, der er imod, at man laver en række masteskove i Danmark. Nu har forbrugerne på Sjælland

[Riishøj]

heldigvis vundet en stor sejr derved, at masterne nu bliver nedgravet. I Jylland er situationen måske knap så gunstig for de samme mennesker, men jeg håber, at energiministeren og miljøministeren i hvert fald vil undersøge de muligheder, der er for at undgå at forpuste landskabet i Himmerland. Men her drejer det sig om gigantiske beløb for elforbrugere, og det drejer sig også om tilfælde, hvor elforbrugere har haft svært ved at blive hørt. Men som sagt er der altså vundet en sejr.

Når det gælder at opføre og drive kraftværksenheder i udlandet, hvor vi altså har en ekspertise både i forhold til EF og i forhold til de østeuropæiske lande, er man af ideologiske grunde meget restriktiv. Men det er altså svært at se, hvem andre end Elsam og Elkraft der skulle gøre det, når det altså er dem, der driver værkerne i Danmark. Der er ikke andre til at drive disse selskaber.

Selve lovforslaget har jo, som tidligere ordførere har nævnt, en hel del lighedspunkter med lovforslag nr. L 64. Vi er tilfredse med, at man kan vælge, og også med muligheden for at have to selskaber. Vi er også tilfredse med afsnittet om tredjepartsfinansiering, forudsat at netop den paragraf tolkes liberalt, for skal vi undgå en stigning i elforbruget, er det utrolig vigtigt, at man har nogle gunstige tredjepartsfinansieringsordninger.

Jeg bemærker også, at man ifølge forslaget gerne må have konkurrence med den finansielle sektor, men den må ikke være urimelig. Og som situationen er i dag i den finansielle sektor, er det utrolig vigtigt, hvis der skal gang i elbesparelserne, at man fra elsektorens side kan gå ind og finansiere. Energifonden i Sønderjylland er et godt eksempel på, at man på en god og fornuftig måde også til gavn for private små virksomheder kan gå ind og udskifte elforbrugende udstyr. Så jeg håber, at konkurrencen kan komme ind i billedet, også fordi vores finansielle sektor i Danmark er så handlingslammet, som den er i øjeblikket.

Det er også rigtigt, at man nu slår en streg over fortiden og reelt accepterer de underskud, som SEAS har haft i forbindelse med Masnedøværket. Jeg vil gerne spørge energiministeren, om det er ensbetydende med, at den afgørelse, som Elprisudvalget nåede frem til i december, kompromiset omkring SEAS, hermed er ophævet, eller om det fungerer. Det har været

meget omdiskuteret, også i forbindelse med henvendelserne fra gartnerne, der har spurgt, om man kunne forestille sig, at man kunne overføre nye underskud fra Masnedøgartnerierne i henhold til det forlig, som blev indgået i december måned. Man har diskuteret spørgsmålet om tilbagevirkende kraft. Åbner dette lovforslag mulighed for, at man kan overføre nye underskud? Det er også noget, som er vigtigt for vores stillingtagen til det pågældende afsnit.

Hvad angår Elprisudvalgets sammensætning har vi også nogle forbehold, men det kan vi eventuelt komme ind på i forbindelse med nogle ændringsforslag.

Alt i alt kan vi med disse bemærkninger tilslutte os lovforslaget, men det er muligt, at vi fremsætter nogle ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Det er naturligt, at vi i denne debat kommer ind på, hvad offentlige selskaber skal beskæftige sig med, og hr. Riishøj siger her som før, at man gerne ser aktivitet i offentlige selskaber, hvad enten det er kommunerne eller som her et koncessioneret selskab, når det er fornuftigt.

Jeg vil gerne stille det spørgsmål: Er det fornuftigt, hvis det giver et stort tab, og hvornår er tabet stort nok til, at det ikke er fornuftigt mere? Og så kommer det helt naturlige spørgsmål, for der er kun et eneste problem, nemlig: hvordan skal de ophøre, når de viser sig ikke at være fornuftige eller økonomisk forsvarlige? Jeg vil gerne have nogle eksempler på noget, der er ophørt, når det har vist sig, at det er gået rigtig galt.

Jeg synes, at et af de bedste eksempler, vi har, er tomatgartneriet på Masnedø. Der er jo ikke nogen anden løsning, end at vi bare beslutter – som i hvert fald her foreslået – at nu skal elforbrugere bare betale med tilbagevirkende kraft. Det har aldrig havde været meningen, at de skulle det, og det er den skræk, jeg og mange andre har: at borgerne skal blive tvunget til, ufrivilligt skal deltage i en forretningsdrift, som de ikke har spor lyst til, for at modtage strøm.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

[Rilshøj]

Med hensyn til nogle aktiviteter, som er stoppet, mener jeg nu nok, at tilfældet Naturgas Syd står som et skræmmebillede på, hvad offentlige selskaber kunne foretage sig. Der har man dog stoppet nogle aktiviteter, og der gik man, synes jeg nu nok – måske for sent – rimeligt håndfast ind. Hvis man skulle nævne et tilfælde, er det vel det nærmeste. Ellers er rammerne for, hvad offentlige selskaber må, jo ret stramt reguleret. Man må håbe, at dette ikke ender på samme måde, og hvis det sker, skal der naturligvis kunne gribes ind.

Jeg har i dette tilfælde tillid til, at det købmændskab, som elværkerne har – og som, som jeg nævnte før, efter min opfattelse bruges forkert på en række områder, f.eks. når det gælder udbygningen med nye kraftværksenheder – kan føre til noget mere fornuftigt med hensyn til elbesparelser, med hensyn til at bygge nogle miljøvenlige, fornuftige kraftværker i udlandet og dermed skabe bedre typer aktiviteter end bare det at ekspandere og ekspandere her i Danmark.

Dette er egentlig ikke en udvidelse af elværkerne aktiviteter, det er mere en omlægning i retning af færre udbygninger, flere miljøvenlige elbesparelser og miljøvenlige aktiviteter i udlandet, som kun elværkerne kan stå for, fordi det altså er dem og ikke private selskaber, der opfører kraftværkerne i Danmark. Det er min argumentation for, at dette her alt i alt er meget fornuftigt, men det er klart, at der ligger en ideologi bag dette her, som egentlig burde være forældet.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Vedrørende hr. Kai Dige Bachs sidste indlæg vil jeg sige, at forsikringskunderne i Baltica og Hafnia jo selvfølgelig har kunnet tegne forsikringer andre steder, og det skulle så være forskellen.

Men hr. Kai Dige Bachs betragtning drejer sig også om, at man som elkunde ufrivilligt kommer til at være med i de engagementer, som elværkerne går ind i. Man må vel sandt for dyden sige, at de fleste, som har tegnet forsikringer i Baltica eller Hafnia for at gardere sig imod, at deres cykler bliver stjålet, i realitetens verden ufrivilligt er blevet partnere i engagementer i Gibraltar eller forsøget på at købe Skandia, og hvad der ellers har været af ting og

sager. Forskellen er, at det, elværkerne går ind i i kraft af deres handlefrihed, vil blive gennemgået af et offentligt kontrolorgan, inden der disponeres. Og det gør jo noget af en forskel. På den ene side har hr. Kai Dige Bach ret i, at vi alle sammen er med, at vi også alle sammen ejer elværkerne – og især de, der bor i Gentofte Kommune, kunne man måske endda føje til.

Men i princippet er det også danskerne, der samlet set ejer disse elværker, og det aspekt taler altså også til fordel for, at de skal have lov at have hænderne frie.

Men som sagt, ufrivilligheden gælder ikke kun, hvis det er et elværk, der laver noget; i praksis er det jo også ufrivilligt, hvad vi som forbrugere i mange andre sammenhænge vikes ind i.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Ja, ingen beklager mere end jeg, at så store virksomheder som vore forsikringsselskaber er kommet galt af sted, hvis de regler, vi liberaliserede for den finansielle sektor, har affødt de store risici, vi nu har set der er kommet.

Selvfølgelig er det også frivilligt, om man deltager, om man køber aktier, om man tegner forsikring i det ene eller det andet selskab, så det er ikke noget, der tilsiger, at vi kan gå videre til de næste offentlige selskaber og give dem den samme liberalisering. Det ændrer altså ikke mit synspunkt spor, at der er nogle, der har gjort det galt før, sådan at vi synes, at nu er det bedre, at de næste også får mulighed for det.

Jeg mener stadig væk ikke, at man skal tvinge elforbrugere til at deltage i noget som helst andet end billigst mulig produktion af strøm.

(Kort bemærkning).

Per Tærshøj (KF):

Diskussionen begynder efterhånden at blive interessant, og jeg skal da tilslutte mig de bemærkninger om forbrugere, som i denne forbindelse ikke har det særlig godt.

Hvad angår de engagementer på Masnedø og andre steder, hvor det gik knap så godt, kan jeg da mindes, at Elprisudvalget tog en beslutning om et eller andet dengang. Det var den 15. december 1992. Og med fare for at blive belært af hr. Poul Nielson, som jo stort set ved

[Per Tærsebøl]

alt, hvad der foregår inden for denne sektor – i hvert fald efter eget udsagn – synes jeg, det kunne være meget rart at vide, om disse selskaber nu har efterlevet den beslutning, som Elprisudvalget tog den 15. december.

I skrivelsen står der, at man kan påklage inden 4 uger, og hvis man lægger 4 uger til den 15. december, rammer man omkring den 14. januar. Det var dér, der skete det ulykkelige, at regeringen gik af. Jeg ved så ikke, om det står ved magt, hvis man har anket. Det kunne være, at ministeren kunne svare på det. Er det sådan, at den afgørelse, som Elprisudvalget har taget den 15. december, stadig gælder, eller er vi ved at lave en lov, som sætter det hele fuldstændig ud af spillet? Jeg kunne godt tænke mig at vide, hvilken skrivelse der gælder, hvilken afgørelse der gælder: Den, som Elprisudvalget tog, eller den, som loven her – når den bliver vedtaget af et flertal imod Det Konservative Folkeparti – bestemmer. Det kunne være meget interessant at vide.

Kim Behnke (FP):

På mange punkter er dagens debat jo en forlængelse af den debat, vi havde den 13. november sidste år, og det lovforslag, som den daværende Venstre-Konservative regering fremsatte, lovforslag nr. L 64, nåede jo så langt frem som til, at Folketinget den 12. januar i år under en anden behandling havde forhandling om ændringsforslag til lovforslaget.

Jeg går normalt i skostørrelse 45, men når jeg hører Venstre og De Konservative i dag, kan jeg sagtens være i en størrelse 32. Det er i den grad håndvask for åbent tæppe. Venstre og De Konservative havde et klart, utvetydigt, ufravigeligt og uafrysteligt ansvar for lovforslag nr. L 64. Man medvirkede, og jeg kunne godt citere fra de festtaler, som fra både Venstres og Konservatives side blev holdt under debatten.

Men når Venstres ordfører, hr. Peter Hansen-Nord, så i dag går på talerstolen og er bekyrret over ministerbeføjelserne, dækker det jo over, at mens det var en Venstre-minister eller en konservativ minister, der stod for ansvaret, havde man ingen betænkeligheder, så gjorde det ikke noget, at alle ministerbeføjelserne lå på ministerens bord, for så mente man, man havde snor i det.

Det er Fremskridtspartiets opfattelse, at ministerbeføjelser og ministres rettigheder til at regere uden om Folketinget ikke skal være bestemt af, hvilken politisk farve ministeren har, men at det principielt er forkert, at man har disse ministerbeføjelser.

Og tingene bliver fuldstændig vendt på hovedet, når den konservative ordfører, hr. Kai Dige Bach, erklærer, at der her er tale om liberalisering. Det er en fuldstændig forkvaklet anvendelse af begrebet liberalisering. Dette her er benhård planøkonomisk socialisering. Det kommer til at koste danske virksomheder deres omsætning, når elværkerne skal ind på det danske marked, det kommer til at koste eksportordre for store danske virksomheder, når elværkerne skal ind og konkurrere, og det kommer til at koste for den danske elforbruger, når der bliver dykket yderligere i lommen.

Når så hr. Poul Nielson forsikrer Folketinget om, at der slet ingen problemer er her, fordi der er en offentlig instans, som vil gennemgå projekterne, og der derfor er sikkerhed for og kontrol med, at det, der kommer til at ske, alt sammen er i den bedste orden, så har hr. Poul Nielson ingen som helst form for evne til at føre bevis for, at det skulle være tilfældet. Listen over, hvad offentlige forvaltningsmyndigheder har begået af store og små fejl bare de sidste 30 år, er så lang, at det er helt urimeligt at påstå, at bare fordi disse engagementer forelægges Elprisudvalget, kan man være sikker på, at tingene går godt.

Jeg brugte dengang – sp. 1805, Folketingets forhandlinger 1992-93 – den formulering, at man nærmest tillægger Elprisudvalget guddommelig viden. Det har de jo ikke. Hvorfor skulle de være bedre til at vide, hvad der foregår på markedet end de mange private virksomheder, der begår fejl? Og de begår også fejl, deri har hr. Poul Nielson fuldstændig ret. Men når Dansk Supermarked åbner Netto-butikker i det tidligere Østtyskland og det går galt og det betyder, at priserne i deres butikker i Danmark stiger, har jeg som forbruger den mulighed, at jeg kan fravælge at handle hos dem. Men hvis jeg mener, at de danske elværker laver for dårlige projekter i udland og indland og dermed påfører mig som elforbruger en højere elregning, har jeg ingen mulighed for at fravælge leverandøren af el. Jeg er oven i købet pligtig at modtage el; jeg kan ikke en-

[Kim Behnke]

gang selv alternativt fremstille min el, jeg skal være tilsluttet, man har monopol, og dermed er der ikke tale om liberalisering – det her er benhård socialisering.

Lad mig så sige om Masnedø – jeg har været et par gange omkring § 2 og SEAS-engagementet i tomatproduktion og blomster, og hvad ved jeg dernede – at det jo netop er et eksempel på, hvor galt disse ting kommer til at gå, og på, hvordan den politiske holdning så er, nemlig at man bare laver en paragraf, en vedtagelse, en ministerbeføjelse, man kan feje tingene ind i.

Vi er overhovedet ikke imponerede over bemærkningerne om, at tingene i det store og hele skal balancere økonomisk. Det var nøjagtig den samme ordre, SEAS fik forud for tomatproduktionen på Masnedø, og hvordan er det gået? I dag har man akkumuleret næsten 20 mio. kr. i underskud, og hvem er det gået ud over? Det er gået ud over andre gartnere, som selvfølgelig ikke kan konkurrere med en virksomhed, der har alle elforbrugere som sponsorer.

Endelig er der også det at sige til projektet dernede, at når Masnedø skal udfases, når de ikke længere har overskudsvarmen dernede, når de skal have naturgas til at opvarme drivhusene med, kommer det for alvor til at blive en dyr fornøjelse for elforbrugere.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er til hr. Kim Behnkes politiske ridt om Venstres og De Konservatives, med andre ord den tidligere regerings, meritter i sin tid. Hr. Kim Behnke er fuldstændig klar over, at lovforslag nr. L 64 blev fremsat på baggrund af et beslutningsforslag vedtaget i Folketinget. På de to områder om udlandsfinansiering og om rådet om tredjepartsfinansiering blev den tidligere regering, der – og det ved hr. Kim Behnke sikkert – var en mindretalsregering, i visse sager pålagt visse ting. Til gengæld var beslutningsforslaget bare et udtryk for, at regeringen senere udarbejdede lovforslag nr. L 64.

Som jeg sagde i min ordførertale, er der, hvis hr. Kim Behnke sammenligner lovforslag nr. L 64 med dét, der nu foreligger, altså store forskelle, og der er nogle vandtætte skotter. Hvis hr. Kim Behnke i øvrigt læser betænkningssbidragene til lovforslag nr. L 64, fremgår det, at

vi i Venstre og hos De Konservative har det helt godt med at kritisere det forslag, der i dag foreligger; det er helt legitimt, og det er i overensstemmelse med vores tidligere holdning.

Jeg er glad for i hvert fald at konstatere, at hr. Poul Nielson er enig med os i, at vi her taler om offentlige selskaber, hvor elforbrugere ikke selv helt kan bestemme, hvad pengene skal bruges til. Jeg har i min ordførertale specielt kritiseret det offentlige kontrolorgans udvandede mandat i forbindelse med denne lovgivning. Dets udgangspunkt er selvfølgelig den til enhver tid eksisterende lovgivning, og når man gør den vattet, så har Elprisudvalget, som er vores kontrolorgan, altså heller ingen mulighed for at gribe ind, og det er i og for sig dét, der især er min pointe i dag, og det håber jeg vi under udvalgsarbejdet kan få sat lidt bedre på plads.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Til hr. Kim Behnke: Jeg kan helt tilslutte mig det, hr. Peter Hansen-Nord sagde. Lovforslag nr. L 64 var ikke det samme forslag som dét, der ligger her, og lovforslag nr. L 64 var endda et regeringskompromis, selvfølgelig i den regering, der sad dengang. Det er et helt andet forslag med meget større bemyndigelser, vi har på bordet i dag.

Så vil jeg gerne komme med en beklagelse. Hvis brændselshandleren løber sur i de flotte ord, vi bruger herinde, vil jeg gerne prøve at forklare, at fordi man i finansverdenen har haft lejlighed til at foretage fejlinvesteringer og fejl-dispositioner, skulle de da nødvendigvis danne grundlag for, at vi nu giver elselskaberne de samme muligheder, sådan at de kan lave en tvungen fordeling af tab på sagesløse elforbrugere. Jeg ved ikke, om jeg forklarer det godt nok, men ellers er jeg villig til at komme op og sige det en gang til.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Både hr. Peter Hansen-Nord og hr. Kai Dige Bach blev da heldigvis provokerede, og det var lige præcis dét, der var meningen. Hvorfor fik vi ikke den klare tale fra hr. Kai Dige Bach og fra hr. Peter Hansen-Nord, da vi behandlede lovforslag nr. L 64? Hvorfor gjorde Venstre

[Kim Behnke]

og De Konservative ikke det samme, som de rigtigt gjorde, dengang man havde et tilsvarende handlingsforløb ved indførelsen af CO₂-afgiften? Da vedtog socialisterne også først et beslutningsforslag, som pålagde regeringen at fremsætte et lovforslag, men da havde man da i det mindste politisk mod til at gå op og sige, at dét var man modstander af og ville stemme imod. Lovforslag nr. L 64 gik man med på, man sang knap så højt i koret, men man sang med, og man anbefalede lovforslagets vedtagelse, hvorved man knæsatte princippet om, at elværkerne skal have lov til at gå til udlandet og have lov til at lave endnu flere tomatgartnerier, endnu flere skandaleprojekter.

Man kan ikke i dag ryste af sig, at man med sit tilsagn under behandling af lovforslag nr. L 64 var med til at støbe fundamentet for, at dette lovforslag nu kom på banen. Hvis man klart og utvetydigt havde meldt fra dengang, havde det været ærligt, ligesom man i dag fra Venstres og De Konservatives side klart og utvetydigt melder fra; det er ærlig snak, og det er korrekt snak.

De teknikaliteter, der har været fremført fra Venstres og De Konservatives side er i virkeligheden småting i forhold til selve det principielle, at elværkerne nu får en lovhemmel til på elforbrugernes regning at foretage mere eller mindre tvivlsomme investeringer; det kunne de også ifølge lovforslag nr. L 64, og da blev der sagt hurra fra både Venstres og De Konservatives side.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Ganske kort til hr. Kim Behnke: Hr. Kim Behnke kommer vidt omkring i sine anklager mod den tidligere regering, men vedrørende nr. L 64 må jeg endnu en gang opfordre hr. Kim Behnke til at læse det betænkningsskildring, regeringen kom med, og se den måde, som L 64 udviklede sig på. Så vil hr. Kim Behnke se, hvordan den tidligere regering tog afstand fra de ting, der kom fra Socialdemokratiet, SF og CD. For historiens skyld skal det siges, at det er urigtigt, hvad hr. Kim Behnke står og siger her fra talerstolen.

I øvrigt synes jeg nok, at det rent strategisk er lidt forkert, at vi slås, for vi er nok gennemgående enige alligevel. Kampen foregår i den

gale side af salen, for som vi har peget på tidligere, er der rigeligt med problemer i lovforslag nr. L 238. Der er så store problemer i det, at sagen langt fra er afsluttet med førstebehandlingen i dag. Der er ingen tvivl om, at også Venstre vil stille en række ændringsforslag til lovforslag nr. L 238.

Vi er selvfølgelig altid parat til konstruktivt arbejde i udvalget, men der mangler altså nogle vandtætte skotter i denne lovgivning; den er for løs, og vi løber fra vores politiske ansvar. Jeg tror ikke, det var meningen, men sådan kan lovgivningen tolkes, og det er forkert.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Peter Hansen-Nord kan med fordel læse hr. Peter Hansen-Nords egen ordførertale fra 13. november 1992; det er Folketingets forhandlinger, spalte 1799, 1800 og 1801. Deraf fremgår det klart og tydeligt, at hr. Peter Hansen-Nord tilsluttede sig og med glæde hilste den udformning, forslaget havde fået etc.

Hr. Peter Hansen-Nord bebrejder mig, at jeg på Fremskridtspartiets vegne klandrer Venstre og De Konservative for deres holdning i denne sag og for, at jeg overhovedet tillader mig at sætte spørgsmålstegn ved Venstres og De Konservatives holdning, men det er jo, fordi man i øjeblikket ikke bare på dette punkt, men på mange andre, oplever, at der er tale om et imponerende hukommelsessvigt hos Venstres og De Konservatives ordførere. 10 års politisk virke er sådan nærmest med et fingerknips glemt. I 10 år har hr. Peter Hansen-Nords parti været en del af en regering, og den energisituation og den politiske situation, vi har i dag, er et produkt af de 10 år, hvor hr. Peter Hansen-Nords parti har været i regering. Fremskridtspartiet ønsker at genopfriske hr. Peter Hansen-Nords hukommelse, så hr. Peter Hansen-Nord ikke glemmer, hvad Venstre har været med til af vederstyggeligheder i lovgivningsarbejdet i de sidste 10 år; det er det, det handler om.

Vi er enige om, at dette forslag skal nedstemmes, men det er i øvrigt uinteressant, om vi er enige om det eller ej, for det er en flertalsregering, der har fremsat forslaget, og SF har oven i købet bakket det op. Socialisterne har talt, og vi andre må så bukke hovedet og sige javel. Det lidt ærgerlige var, at Venstre og De Konservative var med til at bukke også for lovforslag nr. L 64.

Anden næstformand (Grove):

Vi går snart videre i ordførerrækken, men først hr. Poul Nielson for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Når man hører hr. Kim Behnke, skulle man nærmest tro, at han også appellerede til ånden fra 64. Jeg synes helt ærligt, at diskussionen kommer op i for høje omdrejninger; hvis man skulle dømme efter debatten i dag, ligner dansk energipolitik slet ikke sig selv.

Jeg vil godt appellere til både Venstre og De Konservative om at revurdere den position, de egentlig indtager, for når man i betænkningen til lovforslag nr. L 64 læser om det, Venstre og De Konservative kunne tiltræde, så udtrykker de sig jo anderledes om det i dag, og jeg mener ikke, at man skal have for store svingninger i måden at køre på, for det er der ikke nogen der er tjent med.

(Kort bemærkning).

Per Tærsebøl (KF):

Det, jeg vil sige nu, er nærmest til hr. Kim Behnke, og jeg har med vilje ikke deltaget i diskussionen af, hvem der gjorde dit eller dat for 2-3 måneder siden: Det er egentlig typisk for Fremskridtspartiets taler, at de ikke drejer sig om sagen, men om at smide en hel masse ting i hovedet på hinanden. Hvorfor gjorde du det, og hvorfor gjorde du ikke det? Man bør i stedet holde sig til det eksakte.

Jeg står her med den tale, som skulle være holdt, da lovforslag nr. L 64 skulle behandles, og i betænkningensbidraget står, at Det Konservative Folkeparti og Venstre gik ind for forslaget med visse betænkeligheder. Der var et par punkter, hvor vi ikke ville være med, og derfor ville vi også stemme imod; det kan man gå tilbage i historien og se. For mig at se gavner det ikke noget at smide en hel masse i hovedet på hinanden om, hvad man gjorde og ikke gjorde dengang. Hvis hr. Kim Behnke tænker tilbage på, hvad der blev sagt ved forelæggelsen af nr. L 64 – det havde jo været under forberedelse i lang tid – var der altså nok nogle, der trak den lidt længe ud, fordi de ikke syntes, det var særlig godt. Så var der et flertal bestående af Socialdemokratiet, SF og et par andre partier, der sagde: Nu vil vi have lavet den lov. Det er de-

mokratiets spilleregler, dem måtte vi følge, og mere er der sådan set ikke at sige om den sag.

Det dér med at smide en hel masse imod hinanden med, hvad man har gjort, og hvad man ikke har gjort, synes jeg egentlig er noget pjat; det er sagen ganske uvedkommende. Kim Behnke, som altid rejser sig op . . .

Anden næstformand (Grove):

Hr.

Per Tærsebøl (KF):

Hr., det er rigtigt. Hr. Kim Behnke er en af dem, jeg glemmer at sige hr. til, det må hr. Kim Behnke meget undskylde.

Hr. Kim Behnke gør altid meget ud af at sige, at han hjælper de små i samfundet, og at det er det, Fremskridtspartiet står for. Når han så kommer herop på talerstolen, skulle han hellere fortælle, hvad man er imod, og hvad man er for, i stedet for at smide en hel masse i hovedet på nogle partier, som i dette tilfælde egentlig ikke kan gøre for det.

Anden næstformand (Grove):

Hr. Peter Hansen-Nord, og så afslutter hr. Kim Behnke.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg skal gøre det kort denne gang. Der bliver altså flyttet lidt op og ned på historieskrivningen med disse indlæg.

Til hr. Kim Behnkes gode hukommelse vil jeg sige, at ændringsforslagene til nr. L 64 fra de partier, vi taler om – Socialdemokratiet, SF og CD – tilkendegav vi i betænkningen at vi ville stemme imod, og vi stillede vores egne ændringsforslag; jeg synes, det er ret væsentligt lige at få med.

L 64 var i øvrigt – det har jeg nævnt tidligere i dag – udtryk for den samarbejdets kunst, det var at formulere et lovforslag på baggrund af et beslutningsforslag, og vi fremsatte noget, som vi mente kunne bruges. Det blev så ødelagt af ændringsforslag, men sandheden er jo, at hvis man havde syntes, det var godt nok, havde man bare kunnet lade lovforslaget stå og behandle det færdigt. Det kunne den ny regering lige så godt have gjort; nu trak den det tilbage og fremsatte et nyt forslag.

[Peter Hansen-Nord]

Jeg vil godt sige til hr. Poul Nielson, at der for mig at se ikke er tale om de store udsving i forhold til de forhandlinger, vi havde om nr. L 64. Hr. Poul Nielson må medgive Venstre, at det ikke har ændret holdning til nogen af disse punkter.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Både Venstres og De Konservatives ordførere har flere gange fremhævet betænkingsbidraget fra de to partier, da Folketingets Energiudvalg den 17. december afgav betænkning til lovforslag nr. L 64. Deraf fremgik det klart på side 2, spalte 2, at et mindretal – Det Konservative Folkeparti, Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget – indstillede lovforslaget til vedtagelse med de af energiministeren stillede ændringsforslag.

Så gik vi ellers til anden behandling, der fandt sted den 12. januar, og der blev vedtaget ikke disse ændringsforslag, men nogle andre. Vi nåede aldrig frem til, at der skulle trykkes på de grønne eller de røde knapper, så derfor er det selvfølgelig en strid om kejserens skæg, om Venstres og De Konservatives medlemmer ville have stemt for nr. L 64 i den udformning, der forelå efter den 12. januar.

Til hr. Per Tærsebøl: Både min ordførertale den 13. november 1992 og den, jeg har holdt i dag, har klart og utvetydigt taget afstand fra denne socialisering af markedet og fra, at de almindelige elforbrugere kommer til at betale disse store regninger, og jeg skal gerne holde endnu flere og endnu længere taler, så der ingen som helst tvivl er om, hvor absurd det er. Jeg vil gerne af hensyn til historieskrivningen kunne referere til den spalte, denne tale kommer i, så man kan se, vi sagde, at det ville gå galt, lige så vel som vi har gjort det så mange andre gange i de sidste 20 år – og desværre fået ret.

En gang imellem handler det i politik også om, at man husker, at lige så vel som en bil skal have et bakspejl, skal der også være pligt til, at politikere en gang imellem kigger sig selv ikke blot i spejlet, men også i bakspejlet. Til lykke med, at Venstre og De Konservative er vendt tilbage til fornuftens vej; det var bare ærgerligt, at de ikke allerede havde markeret det ved at stemme imod lovforslag nr. L 64.

Peter Duetoft (CD):

Denne debat er desværre et symptom på det, der har ramt Folketinget, nemlig den ideologiske syge, og jeg synes ikke, at Venstre og De Konservative opfører sig på en måde, som er rimelig. Det er jo desværre ikke noget, der kun sker på et lille område som dette; det sker ganske generelt, at man prøver at markere sit parti ved at gøre nogle debatter, der normalt har kunnet foregå i rimelig fredelighed, til sådan nogle ideologiske sværdkampe. Det synes jeg faktisk er trist, og dette er desværre en følge af den sygdom.

Jeg må indrømme, at jeg har svært ved at genkende virkeligheden udenfor, når jeg hører Venstres og De Konservatives repræsentanter i denne sag. Jeg har svært ved at genkende, at elværkerne skulle være de store antikapitalistiske samfundsstormere, der vil foretage tåbelige og samfundsskadelige investeringer, og at de nærmest er idioter, som ikke har nogen rigtig købmandsmæssig erfaring.

Jeg ved godt, at de ord ikke er blevet brugt i dag, men det er den tone, der har været anvendt, og baggrunden for, at man er så hunderrød for, at dette lille forslag skal komme igennem, er jo, at man åbenbart tror, at elværkerne ikke er klar til at gøre deres arbejde godt nok; det er altså ikke min opfattelse.

Min opfattelse er klart, at disse mennesker er måske nogle af dem, der har vist det dygtigste og mest behårde købmandskab overhovedet i det danske samfund. Jeg tror, at de, der har forhandlet med elværker igennem tiden, ved, at det er ganske hårde drenge og piger, der sidder på den anden side.

Denne debat er for CD en klar pragmatisk debat. Det er vores opfattelse, at de ting, der skal gøres i samfundet, skal gøres offentligt, når det er fornuftigt, og privat, når det er fornuftigt, og så er vi ligeglade med, om det står i en socialistisk eller i en liberalistisk grundbog. Kodeordet må her være snusfornuft, og dette forslag er snusfornuftigt.

Det er snusfornuftigt, at vi endelig får taget os sammen til specielt over for Østlandene at gøre noget praktisk med hensyn til deres miljø- og energiproblemer. Det er vores forpligtelse med den viden, vi har, at få investeret, og at vi selv er med til at investere derovre. Jeg ved godt, at der står udlandet i forslaget, men CD har aldrig lagt skjul på, at vi tror, at elværkerne

[Peter Duetoft]

vil koncentrere sig meget om Østeuropa, og at det vil være godt for hele Europa, at det sker.

Den anden del – det, der sker herhjemme med tredjepartsfinansieringen – er også snusfornuftigt, for selvfølgelig er det da i en tid, hvor banker og andre finansieringsselskaber lukker kreditten for den ene efter den anden, nødvendigt, at nogle hjælper de danske borgere med at skifte til noget mere miljø- og energirigtigt.

Det tredje med de sideordnede aktiviteter ved jeg godt er et meget følsomt område, men efter min opfattelse er dette forslag afbalanceret. Vi mener, det er fornuftigt at bruge overskudsvarmen, men på den anden side er vi ikke indstillet på, at det skal ødelægge private virksomheder, så vi erkender, at det er en balancegang, men en balancegang, som vi tror Elprisudvalget er i stand til at gå.

Hvis det i udvalget kan dokumenteres, at der er huller eller problemer i dette, så lad os diskutere det, men hovedsigtet er altså stadig væk det samme, og det er, at når man har en elværksproduktion, der giver overskudsvarme, skal den bruges fornuftigt; resten er underordnet teknik, som vi kan diskutere i udvalget.

Jeg ved godt, at der skal være spil for galleriet, at regeringen skal udråbes som de store socialister, og selv om hr. Peter Hansen-Nord ikke har sagt det endnu i dag, kunne hr. Peter Hansen-Nord måske finde på at sige det, for hr. Peter Hansen-Nord har skrevet i en række aviser landet over, at CD nu var gået med til et socialistisk forslag, underforstået, at det var vi nok, fordi vi var gået med i en ny regering, men jeg vil godt minde hr. Peter Hansen-Nord om, at dette synspunkt havde vi faktisk allerede i den gamle regerings tid, hvad hr. Peter Hansen-Nord også hidtil har været venlig at sige. Det er nemlig ikke udtryk for en socialisering af samfundet, og hvad hr. Kim Behnke ellers har råbt det op til, men for en fornuftig udnyttelse af nogle ressourcer og systemer, som har fungeret godt i det danske samfund, og vi ville være nogle skarn, hvis vi ikke selv udnyttede dem bedst muligt.

Anden næstformand (Grove):

Jeg gør opmærksom på, at det nok ikke bliver let at afslutte denne forhandling inden middag.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er da godt, at hr. Peter Duetoft var klar over, at det netop var nogle kommentarer, jeg kom med under den tidligere regering, til et betænkningssbidrag, hvor CD ejendommeligvis var sammen med S og SF; da havde man altså betrådt stien, som man siger, og nu er man kommet ind i familien. Til lykke med det!

Jeg er ellers ikke til slagord, de interesserer mig ikke så meget; det er mere indholdet. Jeg er enig med hr. Peter Duetoft i, at elselskaberne ved meget, de er dygtige, men der er selvfølgelig også forskel på dygtigheden inden for den sektor – nogle er dygtigere end andre.

Det, der også bekymrer mig i forbindelse med lovforslag nr. L 238, er, at jo mere elselskaberne beder os om herinde, jo mere fanger de sig selv derved, at vi i detaljer skal til at regulere dem. Jeg har en drøm om, at elselskaberne skulle have nogle rammer, som var gennemsigtige, som viste respekt for det øvrige erhvervsliv, og inden for de rammer kunne de værsgo køre løs. Men de kommer tilsyneladende selv og beder om en masse elementer, som vi skal lovliggøre for dem, og på den måde er de altså ved at få puttet sig selv ind i en detailregulering fra Folketinget, som jeg mener er urimelig. Købmandskab og ting og sager, ja vel! Jeg kender altså godt elselskabernes måde at være købmand på, den respekterer jeg meget, og det er klart, at de naturligvis benytter og udnytter de monopoltilstande, som de har, til at trykke priserne, men jeg mangler altså gennemskueligheden og en fair konkurrence over for de øvrige danske virksomheder, som også opererer på disse markeder; det er dér, problematikken er.

(Kort bemærkning).

Per Tærshøl (KF):

Det er en kort bemærkning til hr. Peter Duetoft, og jeg tror også, at hr. Peter Duetoft vistnok rettede sig selv, for han kom til at bruge nogle superlativer om elselskaberne, men trak dem til sig i en vis fart.

Jeg skal fortsætte i samme skure, som hr. Peter Hansen-Nord fra Venstre gjorde. Vi har ikke under nogen former eller nogen omstændigheder sagt, at vi ikke synes, at elselskaberne er dygtige; det siger vi ved enhver lejlighed. De er

[Per Tærstøl]

virkelig dygtige, men vi synes også, at de skal blive ved det, de har forstand på, og det, de hele tiden har lavet, og det er altså grunden til, at vi ikke er så vilde med, at de kommer i gang med en hel masse aktiviteter, og når jeg siger »aktiviteter«, må jeg erkende, at jeg stadig væk tænker på det, som jeg sagde i min tale om elbranchen, VVS-branchen og ingeniørbranchen, og hvad man nu ellers kan finde af brancher, der har tilknytning dertil. Vores store bekymring er, at elbranchen skal have brugt den arbejdskraft, den har i overskud, og at man skal blive arbejdsløs inden for de sektorer, jeg har nævnt. Det er simpelt hen det, vi er bange for, og så kan man godt smide en hel masse i hovedet på hinanden; det synes jeg er meget morsomt.

Til sidst vil jeg lige sige til hr. Peter Duetoft om aktiviteter i udlandet, som jeg altid har sagt og også sidste gang sagde – jeg tror endda, at jeg her fra talerstolen fik en lille én over snuden af et af mine partimedlemmer eller af energiministeren, det er også ligegyldigt – at jeg synes, man skal bruge den ekspertise, man har, og det kan man også godt gøre i udlandet. Jeg vil bare gøre opmærksom på, at hvis man bruger den i Østlandene, kunne det altså være, at forbrugerne rigtig skulle have pungen op, for mig bekendt er der altså ikke nogen penge i Østlandene til de selskaber, og det vil sige, at så kommer forbrugerne også til at betale. Men jeg er meget med på, at elselskaberne kommer til at lave nogle ting, som er overskudsgivende, og som kan skabe noget arbejde, men som ikke må være konkurrenceforvridende. Det er det og ikke spor andet, vores betænkeligheder går på.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Det er til hr. Peter Hansen-Nord, som var inde på, at der gør sig denne stadig mere udprægede tendens til detailregulering gældende. Men dette forslag drejer sig jo netop om at give elselskaberne friere hænder til at gå ind i den konkurrence, vi kan se udvikle sig i den verden, vi lever i. Preussen Elektra producerer el i Danmark og køber sig ind i Sydkraft; der er brug for den viden, vi har, og det her drejer sig – og det er så en kommentar til det sidste indlæg – nok så meget om en nettotilvækst af aktivitet, som i høj grad foregår i udlandet.

Der tages ikke noget fra nogen i Danmark, men vi giver os selv lov til at gå ud og slås for at være med i en vækst andre steder.

Jeg synes, at det perspektiv er det helt afgørende i sagen. Det var også det, hr. Peter Duetoft meget klart førte sin argumentation på, og når vi her foretager vi os noget, som er en rigtig positionering i forhold til de store linier i udviklingen, er det da lidt beskæmmende, at diskussionen får den karakter, som har været tilfældet.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil gerne sige til hr. Per Tærstøl, at jeg ikke trak de tillægsord tilbage, som jeg startede med. Det er min klare opfattelse, at Venstres og De Konservatives angreb på dette forslag bygger på en dyb mistillid til elværkernes forhandleres kunnen som købmænd. For hvis de er gode købmænd og altså ikke går ud og laver tåbelige investeringer, er der ikke noget argument imod. Hvis det er rigtigt, at man skal hjælpe Østlandene, og hvis det er godt, at man kommer i konkurrence med de udenlandske selskaber, og at man kan hjælpe miljøet internt i Danmark, hvilket argument er der så tilbage mod dette forslag? Så er der ikke noget.

Da det er rigtigt at gøre noget i Østlandene, da det er rigtigt at gøre noget herhjemme for at hjælpe folk til at få noget mere energirigtigt, og da det er rigtigt, at vi skal ligestille vores elværker med udenlandske, er der kun én eneste af de fire ting tilbage, som kan begrunde mistilliden, og det er, at man ikke tror på disse menneskers købmændskab. Og det var det, jeg forsøgte i en lidt ironisk form at fremstille. Undskyld, hvis det har ramt hårdt, men en gang imellem rammer man jo, og så er der nogle, der råber.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Peter Duetoft tager fejl. SEAS har jo vist deres købmændskab, da de skulle i gang med at dyrke roser og dyrke tulipaner og dyrke tomater og dyrke grønne og røde peberfrugter osv. Hvordan gik det? Underskuddet er akkumuleret over 4 år: 20 mio. kr. Det var det købmændskab, man formåede at udvise.

[Kim Behnke]

Derfor er det også forkert, når hr. Poul Nielson siger: Der tages jo ikke noget fra nogen. Jeg skulle hilse og sige fra en lang række danske gartnerivirksomheder, at de har mærket, at der er blevet taget noget fra dem. For i en situation, hvor de står med den ene fod på gæld og tvangsauktion og den anden på et stykke vådt håndsæbe, er det ærlig talt ikke nemt at konkurrere med et gartneri, der bliver subsidieret med 20 mio. kr. over 4 år.

Hr. Peter Duetoft taler om, at det er fornuft det hele, og at der slet ikke er nogen argumenter imod. Det eneste, der kunne retfærdiggøre hr. Peter Duetofts indlæg, ville være, at hr. Peter Duetoft sluttede med at sige: Derfor mener CD, at elværkernes monopolsituation i Danmark skal ophæves. Hvis det var den første paragraf i dette lovforslag, så ville Fremskridtspartiet stemme for. Hvis elværkernes monopol blev ophævet, så jeg som forbruger kunne fravælge det elselskab, der dyrkede tomater og andre ting, der var underskudsgivende, så var det hele i orden. Men tilstanden er den, at jeg som forbruger og andre elforbrugere vil være tvunget til over vores elregning at finansiere de fiaskoer, der måtte blive undervejs. Og der bliver nogle af dem. Til den tid er det jo klar tale fra hr. Peter Duetoft, vi kan citere, når vi så skal diskutere fiaskoerne.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg skal gøre det kort denne gang. Min bemærkning er til hr. Peter Duetoft.

Vi er nødt til at gøre os klart, at vi – uden at dyrke nogen specielle politiske ridt i denne sag – her taler om statsregulerede selskaber, at vi taler om monopoler. Alle de varer og ydelser, som de kan præstere alternativt, er der altså også danske virksomheder der kan præstere.

Problemet her er – og lad os få det understreget – at elselskaber m.v. har muligheden for at sende regningen videre. Det kan man som privat selskab kun gøre i et vist omfang, indtil man ikke kan klare det længere. Vi må altså sige, at man her er ude at konkurrere med danske virksomheder, man er ude at konkurrere om den danske finansiering, og man er ude at konkurrere med industrivirksomheder, som kan disse ting. Men den finansielle stilling og mulighed for at sende regningen videre har man her, men det har man altså ikke, når man

er en privat virksomhed – det er der vist mange der har prøvet her i Danmark. Det er dér, forskellen egentlig ligger. Der er ikke det helt store ridt i det; det er en ganske almindelig konstatering, som også CD og hr. Peter Duetoft er nødt til at forholde sig til. Skal det være statsvirksomhed, eller skal det være privat virksomhed?

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Hvis jeg sad oppe ved min radio oppe på mit værelse og hørte denne debat, tror jeg, jeg ville føle det, som om jeg var ved at blive trampet ihjel af gæs. For det er jo rundt og rundt og rundt og rundt og rundt igen, og der er øjensynlig ikke ét eneste argument, der kan bide på Venstre og De Konservative.

Altså – må jeg sige til hr. Peter Hansen-Nord – man kan ikke sige, om det skal være statsligt, eller det skal være privat. Man skal gøre det dér, hvor tingene gøres mest fornuftigt. Jeg synes, at hr. Peter Hansen-Nord ser fuldstændig bort fra, at der i forslaget notorisk står, at der ikke må være en unfair konkurrence over for private virksomheder. Man kan ikke bare se bort fra, at det er det, der er meningen – vi er ikke ude på at myrde det private erhvervsliv.

I øvrigt må jeg sige til hr. Kim Behnke, at jeg aldrig har lagt skjul på – og jeg vil gerne gentage det i dag og vil også gerne gentage det, hvis hr. Kim Behnke vil have det gentaget en gang til, i næste debat – at jeg er tilhænger af EF's liberalisering på elområdet. Jeg er tilhænger af, at man får en konkurrence i Europa på dette område og dermed også, at monopolstillingen for elværkerne i Danmark brydes. Det har jeg aldrig lagt skjul på at jeg mener, og det er mit grundlæggende synspunkt. Så håber jeg, at hr. Kim Behnke er tilfreds med den melding.

Anden næstformand (Grove):

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 12.06

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges.

Hans Larsen-Ledet (RV):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Bilgrav-Nielsen, desværre ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne prøve på at fremføre nogle enkelte radikale betragtninger.

Lovforslaget indeholder rammerne for elselskabernes nye aktiviteter, og vi lever i en udviklingsperiode, hvor mange nye tiltag melder sig på hele det store elområde.

I fortsættelse af den meget intense diskussion, der har været her til formiddag, vil jeg gerne fremføre som min opfattelse, at Danmark er det land inden for EF, der har de laveste elpriser; der eksisterer ikke ét land, der kan konkurrere med de danske elselskaber om de priser, man betaler for strøm. Vi mener, det er vigtigt, at der er tilstrækkelig fleksibilitet i elselskabernes regelsæt, som gør, at initiativer og nye tanker kan udfolde sig, selvfølgelig med tilbørlig respekt for vort miljø og respekt for den frie konkurrence. Vi mener fra radikal side, at det er vigtigt at sikre, at der ikke påføres private virksomheder en urimelig konkurrence.

Vi går til udvalgsarbejdet med en positiv holdning til forslaget.

Merethe Due Jensen (KRF):

Da Kristeligt Folkepartis ordfører på området ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende:

Forslaget har til hovedformål at skabe klare rammer omkring visse sideaktiviteter. Det sker med henblik på en effektiv og miljøvenlig ressourceudnyttelse. Efter forslaget skal elforsyningsvirksomheder have mulighed for at engagere sig i etablering og drift af kraftvarmeværker i udlandet. Elforsyningsvirksomhederne skal også kunne engagere sig i energirådgivning og tilbyde finansiering af elbesparende foranstaltninger m.v.

Forslaget er en naturlig følge af den liberalisering, som sker i EF-regi på mange områder, herunder på det energipolitiske område. Det er helt naturligt og fornuftigt, at forsyningsvirksomheder engagerer sig i og gøres medansvarlige med hensyn til rådgivning, elbesparelse, miljøtiltag og ressourceudnyttelse.

Jeg kan dog ikke undlade at påpege risikoen for unfair konkurrence over for private virksomheder. Lovgivningen må ikke påføre private virksomheder en konkurrence på ulige vil-

kår. Jeg har noteret mig bemærkningerne på dette punkt.

Andre ordførere har nævnt problemet med tomatproduktionen på Masnedø. Den sag har kørt længe. Den mest positive virkning af det projekt var forsyningen med tomater til alle ansatte i dette hus, men det kan de private producenter af tomater ikke leve af. De enkelte aktiviteter skal altså udøves på markedsmæssige vilkår.

Med disse bemærkninger skal jeg tilsige lovforslaget en positiv behandling.

Energiministeren (Jann Sjørusen):

Jeg tror, det var hr. Kim Behnke, der tidligere i debatten sagde, at den måske efterhånden udviklede sig til at være mere en strid om kejserens skæg end en egentlig substantiel diskussion. Det vil jeg efter at have lyttet til debatten i hvert fald delvis give hr. Kim Behnke ret i.

Jeg synes egentlig, det er lidt en skam, at der i spillfægteriet her i formiddags gik nogle perspektiver og nogle ideer tabt, som der faktisk er ganske god basis for også i den energipolitik, der har været ført fra tidligere regerings side med bred opbakning i Folketinget.

Det er jo en ældre sag, så jeg skal ikke gå så meget ind i den historiske eksercits, som også er blevet redet i dag, men vil da gerne sige her indledningsvis, at det er rigtigt, at der er blevet afgivet en betænkning på baggrund af det tidligere lovforslag nr. L 64, og at det var en af grundene til, at jeg som nytiltrådt energiminister fandt det mest hensigtsmæssigt at trække det tidligere forslag tilbage for at komme med et nyt og gennemarbejdet forslag.

Jeg vil gerne sige, at jeg på trods af lidt forskellige reaktioner fra partiernes side – jeg takker specielt for de positive reaktioner fra regeringspartierne og SF's side – alligevel finder, at der i forslaget er blevet foretaget en passende afvejning mellem intentionerne i det tidligere forslag og det, der var angivet som ændringsforslag i betænkningen.

Jeg synes også, det er væsentligt at understrege på baggrund af debatten her i formiddags, at der jo ikke i det foreliggende forslag om sideordnede aktiviteter specielt er tale om, at vi nu skal til at lovgive på et område, som der ikke er sket noget på før. Det er der faktisk, lige siden elforsyningsloven blev tilkøbet i 1976. Det, der er sket energipolitisk siden da,

[Energiministeren]

og som jeg synes er vigtigt, er, at miljøhensyn, bæredygtig udvikling og effektiv ressourceudnyttelse er blevet kodeordene også i energipolitikken.

Derfor er det et faktum, at et moderne elskab ikke bare producerer el og lader det være ved det, men aktivt også arbejder for elbesparelser, samproduktion af el og varme, teknologisk udvikling af miljøvenligt og effektivt udstyr osv. Det er blevet ganske naturligt, at man også gør sig sådanne overvejelser.

I Danmark har vi nogle ganske klare og bestemte regler for prisfastsættelsen, og det er netop disse prisbestemmelser, som har givet anledning til en vis usikkerhed hos elselskaberne med hensyn til, hvordan de skal håndtere den udvikling, som jeg altså lige har forsøgt at beskrive med nogle ganske få ord.

Jeg synes, det er værd – som der også bliver gjort opmærksom på i bemærkningerne til lovforslaget – at fremhæve, at der jo fra politisk side er givet ganske klare signaler om målsætninger i energipolitikken. Det gælder ikke mindst CO₂-målsætningerne, målsætningen om at reducere CO₂-udslippet med 20 pct. frem til år 2005 i forhold til 1988, hvortil elsektoren jo skal yde et væsentligt bidrag. Det gælder også i relation til 10. marts-dagsordenen fra sidste år, som flere ordførere har nævnt, og hvorefter elselskaberne blev pålagt at opstille konkrete målsætninger for elbesparelser. Det er dér, jeg synes, debatten, som den har formet sig i dag, for alvor glipper med hensyn til det første perspektiv, nemlig perspektivet i forhold til tredjepartsfinansieringen. Jeg tror, at både hr. Riishøj og hr. Peter Duetoft var inde på det, og jeg synes, det er værd at fremhæve, at de muligheder, der nu åbnes for med hensyn til tredjepartsfinansiering, på ganske fornuftig vis harmonerer med tankerne i det, vi kalder Least Cost Planning, altså bestræbelserne på at nå CO₂-målsætningerne med baggrund også i elbesparelser.

Endvidere synes jeg, det er værd, på trods af at der har været, havde jeg nær sagt, tærsket meget rundt i det i debatten her, at fremhæve, at det angives i lovforslaget – og det må man altså tage for pålydende – at disse tredjepartsfinansieringer skal ske, uden at man påfører anden finansieringsvirksomhed urimelig konkurrence. Det står der ikke for ingentingens skyld; det står der, fordi vi også fra regeringens side mener det.

I forbindelse med spørgsmålet om elselskabernes aktiviteter synes jeg, det er vigtigt at fremhæve, at humlen i det er, at elselskaberne har et ganske sikkert kundegrundlag, og at det derfor så også er vigtigt, som jeg også mener det er understreget i regeringens lovforslag, at man har hånd i hanke med selve prisfastsættelsen, og at der bliver taget behørigt hensyn til de private erhvervsvirksomheder.

Det får mig til at understrege endnu en gang, at der i lovforslaget er formuleringer, som er udformet sådan, at der stilles krav til elselskabernes risikovurdering. Det er ikke sådan, som flere ordførere i dag har fået det til at se ud som om, at elselskaberne kan vælte sig ud i det ene store skandaløse projekt efter det andet, og så står forbrugerne siden hen med skægget i postkassen, når elregningen skal betales. Det er sådan ifølge lovforslaget, at der skal ske en anmeldelse til Elprisudvalget, og at Elprisudvalget har beføjelse til at skride ind over for projekter, som ikke måtte være i overensstemmelse med de enkelte krav.

Her er jeg fuldstændig enig med hr. Poul Nielson fra Socialdemokratiet i, at dette er det offentlige kontrolorgan, der sikrer det, som jeg før omtalte, nemlig at det er vigtigt at have hånd i hanke med prisfastsættelsen.

Lad mig i den forbindelse sige, at der i lovforslaget jo faktisk er gjort op med, hvordan der skal forholdes til allerede foretagne investeringer. Det spørgsmål har flere ordførere været inde på også i relation til lovforslagets § 2.

Jeg vil gerne understrege, at Elprisudvalget efter denne paragraf kan godkende, at over- og underskud, der opstår efter – og jeg understreger efter – lovens ikrafttræden, kan indregnes i elprisen, men at det er en klar forudsætning, at aktiviteterne er i overensstemmelse med loven, og det vil sige, at risikovurderingerne skal være i orden. Og det er en klar forudsætning, at det skal ske på baggrund af nærmere drøftelser mellem den pågældende virksomhed og Elprisudvalget.

Derfor vil jeg gerne understrege, at dette ikke, som nogle ordførere har hævdet, er lovgivning med tilbagevirkende kraft. Og selv om jeg er enig med hr. Kim Behnke i, at Elprisudvalget ikke har nogen guddommelig viden, som der blev sagt i formiddags, så har det dog de kontrolbeføjelser og den viden fra tidligere ak-

[Energiministeren]

tiviteter på området, der skal til for at håndhæve de bestemmelser, der er i lovgivningen.

Jeg vil sige om de udenlandske aktiviteter, at det sådan set glæder mig, at også den konservative ordfører, hr. Per Tærbsøl, gav udtryk for, at det måske ikke lige var kardinalpunktet, om investeringerne er sket i ét eller to selskaber. Lovgivningen åbner sådan set mulighed for, at det er et åbent spørgsmål; Elsam/Elkraft kan gøre det hver for sig, eller de kan gøre det i fællesskab. Der er ikke udelukket nogen muligheder med det, som der er lagt op til i § 9 b, på det punkt.

Jeg er lidt uenig i det, som hr. Kai Dige Bach skulle have givet udtryk for tidligere, om, at vi næsten skulle tvinge dem til at fusionere.

Jeg vil sige om udenlandsaktiviteterne til hr. Peter Nord-Hansen vedrørende rammen på de 1 mia. kr., at jeg synes, det er ganske rimeligt, når vi nu introducerer lovgivning på dette område og stiller en sådan ramme til rådighed, at vi gør os nogle erfaringer, og at energiministeren i dette tilfælde efterfølgende kan vurdere, om den ramme skal se anderledes ud, end den altså kommer til at gøre efter lovforslaget og specielt bemærkningerne hertil.

Jeg vil også godt sige – jeg tror også, det var hr. Peter Nord-Hansen, der nævnte det – om, hvor udlandsaktiviteterne skal ske, at jeg er enig med hr. Peter Duetoft i hans vurdering af, hvor sådanne aktiviteter gunstigt kan finde sted. Jeg synes, det er rigtigt med den ekspertise, vores elselskaber har oparbejdet igennem årene, at vi i særlig grad bidrager til udviklingen i Østeuropa med vores knowhow og ekspertise på dette område.

I den forbindelse vil jeg gerne understrege, at Elprisudvalget også her har fået klart definerede opgaver, nemlig først og fremmest at påse, at rammen på 1 mia. kr. ikke overskrides, uden at der dog skal finde en decideret godkendelse sted, men den skal de overvåge. I den forbindelse vil jeg også nævne, at ansvaret for de givne investeringer dermed helt og aldeles også er elværkernes.

Men jeg vil påpege, at projekterne, som det også var tilfældet efter den tidligere regerings forslag, lovforslag nr. L 64, skal anmeldes til Elprisudvalget, og at udvalget derefter har mulighed for at gå ind i en nærmere vurdering, hvis man finder behov herfor.

Jeg synes alt i alt, at vi med de perspektiver, der åbner sig med aktiviteter i udlandet, sideordnede aktiviteter i øvrigt og tredjepartsfinansiering, får gode muligheder for at realisere nogle af de overordnede energipolitiske målsætninger, som Folketinget jo også har hæftet sig selv op på gennem forskellige beslutninger i de seneste år. Derfor glæder det mig, at det i hvert fald kan synes, som om et flertal i Folketinget står bag regeringens forslag. Men jeg vil da også sige, at jeg selvfølgelig stiller mig til rådighed for besvarelse af spørgsmål også fra Folketingets Energipolitiske Udvalgs side, når det kommer så langt.

Jeg synes, at forslaget samlet er en fornuftig afvejning af på den ene side det spillerum, som elsektoren bør have for at være i takt med udviklingen, og de hensyn, der skal tages også i forhold til elforbrugerne og erhvervslivet i øvrigt. Derfor håber jeg, at forslaget må få en positiv, konstruktiv og ikke mindst hurtig behandling i udvalget.

Anden næstformand (Grove):

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at Vestres ordfører hedder Peter Hansen-Nord.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er måske et meget godt eksempel på, hvordan tingene kan drejes her i Folketinget.

Jeg vil sige tak for ministerens kommentarer, ikke så meget for rosen, men jeg må alligevel sige om § 2 – og jeg må bede ministeren om at studere det en ekstra gang – at lovforslaget klargør:

»Lovforslaget klargør hjemmelen til indregning i elprisen efter § 9, stk. 5, af eventuel realiseret fortjeneste eller tab på de anførte områder.«

Det er altså her, vi har den tilbagevirkende kraft i hele lovforslaget, men det vil jeg foreslå at vi drøfter videre under udvalgsarbejdet.

Jeg er også positiv over for det, ministeren siger om at pege på en region. Jeg forstod, at ministeren var positiv over for, at vi fokuserede på Østeuropa – det gjorde jeg også i mit indlæg – også det lille beløb taget i betragtning. Jeg stiller store forventninger til, at vi under udvalgsarbejdet kan få regionaliseret, hvortil støtten skal målrettes, så tak for det!

[Peter Hansen-Nord]

Til sidst vil jeg gerne stille et spørgsmål til ministeren. I forbindelse med det tågesløv, der nu ligger over, hvor pengene kan hentes hene, er subsidieringsspørgsmålet i relation til EF så færdigafklaret, sådan at vi ikke løber ind i en form for indirekte statsstøtte her, som, om jeg så må sige, kan give anledning til anmeldelseskrav over for EF-Kommissionen? Jeg forlanger ikke, ministeren skal kunne svare her og nu, men jeg vil godt høre ministerens kommentar til det.

(Kort bemærkning).

Per Tærsebøl (KF):

Jeg skal også starte med at sige tak til ministeren for en stille og rolig og behersket svartale – og også saglig, tror jeg nok.

Jeg stillede ministeren et konkret spørgsmål om Elprisudvalget tidligere på dagen. Det er vist et par timer siden, og mig bekendt fik jeg ikke noget svar på det i ministerens første tale, men det kan være, det kommer siden.

Jeg er meget glad for, at hr. Poul Nielson korrigerede mig med hensyn til, om Forbrugerrådet var repræsenteret. Jeg er altid glad for at blive belært, især når det er rigtigt, og det var rigtigt, det skal jeg skynde mig at sige fra denne talerstol. Jeg skal også sige, at jeg til dagens forhandlinger havde rekvireret sammensætningen af Elprisudvalget. Der står ti pæne menneskers navne, og om de otte af dem står, hvad deres erhverv er, og ditten og datten. De eneste to, der ikke står noget ved, det er en, der hedder hr. afdelingschef Niels O. Gram som repræsenterende de større forbrugeres interesser, og så er der en hr. afdelingsleder Hans Carl Nielsen, som repræsenterer de mindre forbrugeres interesser. Nu blev jeg altså så meget klogere. Om alle de andre stod jo, at de var udnævnt af Danske Elværkers Forening, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, og at de havde teknisk sagkundskab: En civilingeniør, en professor, som repræsenterer juridisk sagkundskab, og så er der en nationaløkonom og en med regnskabsmæssig sagkundskab. Altså, der var to arme mennesker, som jeg desværre ikke kendte.

Jeg vil meget gerne bede om, at man næste gang får lidt mere eksakt at vide, hvem de repræsenterer, bortset fra de små forbrugere.

Når det er sagt, skal jeg ikke sige mere, kan jeg se, men jeg håber, at ministeren kan svare kort på det, jeg sagde her. Ellers kommer jeg op igen, og det gør jeg nok alligevel.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Ministeren brugte en stor del af sin svartale til at forklare, hvor fantastisk det statslige system – her Elprisudvalget – vil fungere. Elprisudvalget skal have forelagt projekterne, og så skal de godkendes. Så kan Elprisudvalget også skride ind, hvis man fornemmer, at nogle af projekterne begynder at udvikle sig uheldigt.

Problemet er bare, at Elprisudvalget har et tungt politisk åndedrag, et pust, hedder det vist, i nakken. Det har vi allerede set med Elprisudvalgets håndtering og vurdering af Masnedø sagen. Nu, da man bruger § 2 til at legalisere alt det, der er foregået af uregelmæssigheder dernede i forhold til den oprindelige aftale, er jeg dybt bekymret for, om man i de sager, Elprisudvalget måtte rejse, og hvor udvalget siger, at det her går ikke, vil være parat til fra tvær-socialisternes side her i salen at sige: Nå, men det behøver man ikke, og er der endelig problemer, så laver vi lige en rask lille lovvedtagelse eller et samråd og beder ministeren om at sørge for det fornødne osv.

Man vil gå ind og foretage kyniske ideologiske vurderinger af, at det her må ikke gå hen og blive fiaskoer, for så udstiller man jo for befolkningen, at det var så katastrofalt, at man gik ind i det, som vi altså mener det vil være. Derfor vil man med næb og kløer undgå, at de sager opstår, man vil med næb og kløer undgå, at Elprisudvalget går ind og stopper nogle af projekterne efter politiske belæring af Elprisudvalget.

Ministeren siger, at Elprisudvalget har den fornødne viden osv. til at vurdere de her ting. Men med hensyn til de udenlandske projekter kan de næppe have den viden, da man jo ikke har eksperimenteret med det tidligere. Med hensyn til Masnedøprojektet viste det sig, at man politisk reddede dem på målstregen.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Jeg vil også takke ministeren for svaret, og i store træk kan jeg godt følge tankegangen i det, ministeren sagde.

[Riishøj]

Der er dog et par enkelte ting, som jeg godt vil have lidt større klarhed over. Det ene er spørgsmålet om Elprisudvalget, som nu kommer i en ny situation i forhold til tidligere situationer. Der vil jeg spørge, om der fra ministeriets side bliver udstukket retningslinier for, hvordan man skal fortolke nogle af de mange noget luftige begreber, som der er i forbindelse med den her lov. Altså, man må godt i f.eks. den finansielle sektor have konkurrence, men man må ikke have urimelig konkurrence, og der er en hel del ting af den type i forslaget. Jeg tror, det er en god idé at give Elprisudvalget lidt mere præcise retningslinier, for ellers bliver nogle af de sager og domme jo bragt ind i Folketinget, og så ville vi måske ændre dem herinde.

Det andet er spørgsmålet om Masnedø-sagen, om tilbagevirkende kraft og om det forlig, der blev indgået i forbindelse med Elprisudvalgets behandling af Masnedø-sagen i december. Hvordan forholder det sig? Står det forlig fast, som blev indgået med Elprisudvalget i Masnedø-sagen i december, eller betyder lovens vedtagelse nu, at der faktisk kan ændres reelt på den aftale, der blev indgået i december?

Jeg er også interesseret i nogle EF-aspekter og sådan nogle ting, om der er nogen problemer dér. Men det kan vi nok klare i udvalget. Det er nogle komplicerede ting, men jeg kan ikke selv se, at det kan være et problem, at elselskaber går ind i andre lande. Det er et meget udbredt fænomen i øjeblikket i Østeuropa, hvor adskillige tyske virksomheder og virksomheder fra andre lande går aktivt ind og opretter virksomheder og finansierer. Men det er klart, at der er nogle ting her, vi skal se på i udvalget.

Energiministeren (Jann Sjursen):

Jeg må se, om jeg denne gang kan ramme rigtigt med hensyn til navnet. Til hr. Peter Hansen-Nord – den var god nok! – og også til hr. Riishøj, som rejste spørgsmålet om eventuelle EF-retlige konsekvenser af lovforslaget, kan jeg oplyse, at regeringen har vurderet, at der ikke er tale om statsstøtte i lovforslaget, idet der ikke er tale om, at staten hverken yder støtte eller stiller garantier til elselskaberne i den forbindelse her.

Med hensyn til Elprisudvalget, og hvem der er repræsenteret i det, kan jeg forstå, at hr. Per Tærsebøl synes at have fået tjekket de sidste her i løbet af debatten. Så det går jeg ud fra er klart i hvert fald i første omgang.

Til hr. Kim Behnke om Elprisudvalget – og det gælder også nogle af de andre bemærkninger, ordførerne kom med her til sidst: Det er da klart, at Elprisudvalget skal forholde sig til loven og til det grundlag, det i øvrigt arbejder på, og at det ikke skal forholde sig til politisk belæring, som det blev antydnet. Der er et klart grundlag for Elprisudvalget at arbejde på.

Så vil jeg stadig væk understrege det, der står i bemærkningerne til § 2 i lovforslaget om, hvilken indvirkning loven har på de sideordnede aktiviteter, som er iværksat inden lovens ikrafttræden. Specielt vil jeg understrege det, der står i bemærkningerne, nemlig at det, der kan indregnes med indvirkning på elpriserne, er eventuelt opståede overskud eller underskud efter lovens ikrafttræden, når i øvrigt Elprisudvalget kan godkende de aktiviteter som sideordnede aktiviteter, der har været iværksat, og som altså skal være i overensstemmelse med loven.

(Kort bemærkning).

Per Tærsebøl (KF):

Det kan godt være, jeg ikke formulerede mig klart sidst, men det prøver jeg så på denne gang. Jeg vil også en gang til bore lidt i det, som hr. Riishøj nu fulgte op, nemlig det, jeg startede med om Elprisudvalgets godkendelse af, at overskud eller underskud indregnes i elprisen. Jeg synes, jeg hørte, at ministeren sagde »efter lovens ikrafttræden«, og det opfatter jeg sådan, at de projekter, som Elprisudvalget har taget stilling til den 15. december, ikke bliver omfattet af denne her lov. Er det korrekt opfattet? Det kan ministeren jo komme og svare på.

Kort og godt er det sådan, at man fik tilladelse af Elprisudvalget til at indregne de 50 mio. kr. og i løbet af 10 år at afvikle dem. Hvis det er rigtigt, at den beslutning står til troende, synes jeg, det er ganske udmærket. Sådan forstod jeg ministerens indlæg, men det er ikke det samme, der står her i lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

[Peter Hansen-Nord]

Det er da muligt, at det er mig, der læser loven forkert. Jeg vil gerne citere direkte fra lovforslaget, § 2, stk. 2:

»Elprisudvalget kan godkende, at et overskud eller underskud, som realiseres på baggrund af en investering, der er omfattet af § 9 d, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 3, men som er foretaget før lovens ikrafttræden, kan indregnes i elprisen efter § 9, stk. 5, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2.«

Jeg kan kun læse det sådan, at også ændringer, der er foretaget før denne lovs ikrafttræden, og virkningerne heraf, hvis det omfatter de områder, som loven omhandler, kan indregnes i elprisen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 236:

Forslag til lov om elektriske stærkstrømsanlæg og elektrisk materiel.

Af boligministeren (Kofod-Svendsen).
(Fremsat 17/3 93).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Baadsgaard (S):

Den teknologiske udvikling og den internationale udvikling har nødvendiggjort en tilpasning af arbejdet med elsikkerheden og de andre forhold, som styres igennem stærkstrømsloven.

Socialdemokratiet kan anbefale dette lovforslag. Det, vi særlig har lagt vægt på, er fastholdelse af den store elsikkerhed, vi hidtil har haft i Danmark.

Placeringen af det overordnede ansvar for elsikkerheden hos Elektricitetsrådet giver en rigtig myndighedsstruktur.

Jeg vil også nævne det tilfredsstillende i, at forbrugerinteresserne er blevet tilgodeset i sammensætningen af Elektricitetsrådet.

Selv om registreringspligten nu ophæves, mener jeg, at elsikkerheden er bevaret på den måde, det nu er udformet i lovforslaget. Det sker for det første ved, at markedskontrollen styrkes, og for det andet ved etablering af oplysningspligt for elmateriel, som markedsføres i Danmark. Og så mener jeg, at vi med rimelighed og med god grund kan sige, at vi kan fastholde den store elsikkerhed.

Det er også tilfredsstillende for Socialdemokratiet, at der nu lægges op til en struktur, som kan sikre en videreførelse af Demko og dermed en fastholdelse af den store ekspertise, som er opbygget her. Demko vil miste opgaver, som hidtil har været virksomhedens, og Demko skal operere på et mere konkurrencepræget marked. Derfor er det nødvendigt at give Demko friere vilkår at arbejde under, hvilket vil ske ved at omdanne Demko til et 100 pct. statsejet aktieselskab, og den omlægning kan vi støtte. Vi skal så se nærmere på de konkrete omstændigheder ved omlægningen på et senere tidspunkt.

Det er som angivet tanken at lade Demko udføre markedskontrollen og andre opgaver for Elektricitetsrådet. Vi har selvfølgelig meget nøje overvejet hensigtsmæssigheden i at lade markedskontrollen udføre uden for den egentlige myndighed, og vi har syntes, at det i den forbindelse er tilfredsstillende, at boligministeren vil følge udviklingen meget nøje. Så må vi se, om der skulle komme komplikationer af det. Men som det er lagt frem nu, mener vi, at det skulle kunne administreres på en sådan måde, at Elektricitetsrådet har myndigheden, men at Demko udfører opgaven for Elektricitetsrådet.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til endelig vedtagelse, når vi kommer frem til tredje behandling.

John Vinther (KF):

Hvis jeg ikke tager helt fejl, er der her tale om et lovforslag, som boligministeren halvt om halvt har arvet fra den forrige boligminister, og på den baggrund er det naturligvis ikke så for-